

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marshall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani

De preste săptămână.

Luni, în 28 Nov. c., a fost deschis parlamentul României, cu o vorbire de tron.

*

În contra proiectului lui Berzeviczy s'au ținut două adunări de protestare.

*

Agitația opoziției contra guvernului ungar e în creștere; s'au ținut mai multe adunări din partea opoziției și a guvernamentalilor.

*

Asupra Port-Arthurului Japoniei au făcut Sâmbătă noaptea un asalt general; lupta decurge. În Mangiuria Japoniei au atacat de mai multe ori aripa răsăriteană a frontului rusesc.

Să cetim, să învățăm.

Este cunoscută zicerea aceea a lui Napoleon I., că pentru a putea purta războiul se recer trei lucruri: bani, bani și ear' bani.

În asemănare cu aceasta se poate zice, că pentru a putea trăi cum se cade în lumea de azi, pentru a nu da înapoi, ci înainte, se recer trei lucruri: să cetim, să cetim și cetind să învățăm.

Școala este aceea, care ne pune temeiul învățării de carte, ca copii. Ea ne învață a scrie, a citi, a face socoate și ne dă și învățături pentru viață. Cu atâta însă nu e destul. Pentru viață nu e destul numai cu ceea-ce ne dă școala. Ea — repetăm — ne pune așa zicând temeiul la învățătură

și pe acest temeiul noi trebuie să lucrăm mai departe, să ne lărgim și înmulțim cunoștințele de tot felul, câștigate mai restrâns în școală.

Lumea de azi este așa, că cu toții trebuie să învățăm toată viața. Se luăm în privința aceasta o pildă din viața oamenilor învățați, înțelegem pe oameni de aceea, cari învață școli mai înalte. Să luăm s. p. un avocat. Un avocat învață de copil mic, întâu 4 școli elementare, apoi 8 clase de mijloc (gimnaziul), adică în total 12 ani. După-ce le-a gătat aceste trece la școala înaltă de drept, unde învață 4 ani temeiurile drepturilor omenești și legile de tot felul. Gătând toate aceste, tot îi mai trebuie încă câțiva ani de praxă, de învățătură, ca apoi să poată face cenzura de avocat și să-și deschidă cancelarie.

Dar' credeți, că ori-care avocat, după-ce și a deschis cancelaria, înceată de-a învăța mai departe? Nu, avocatul, ca și alți oameni învățați, fie profesori, doctori, preoți, ingineri, învățători etc. după-ce ies în viață, mereu învață, mereu își lărgesc cunoștințele, cetind cărți bune. Altcum rămân îndărăt de lume, care merge tot înainte și nu pot da piept cu trebuințele de multe feluri ale vieții.

Și dacă astfel fac și sunt siliți a face oamenii învățați, cu atât mai mult trebuie să o facă economul dela țeară, meseriașul și neguțătorul, care din școală iese cu mai puțină învățătură de carte.

Ear' învățătura în viață se câștigă cu deosebire prin citit.

Acum am intrat binișor în iarnă. Zilele sunt scurte, serile și nopțile mai lungi și lucrul de economie e mai pu-

țin. Este deci vremea cea mai potrivită, ca să cetim și cetind să ne adunăm cunoștințe folositoare, cari ne prind bine în viață.

Har Domnului, acum avem și noi foi și cărți, cari sunt făcute anume pentru popor, pentru trebuințele lui și cari se vând ieftin, așa că ele se pot cumpăra cu foarte mici jertfe, în schimb cu folosul, ce-l avem din ele. Ca să nu mergem mai departe, astfel de foaie este foaia noastră, pentru care noi ne dăm toată silința, ca cel-ce o cetește folos să aibă din ea. Astfel sunt cărțile din biblioteca foi noastre, cari cuprind lucruri de folos și de distracție. Dar' astfel de foi și cărți sunt mai multe. N'avem decât să le folosim, spre binele nostru.

Înceind deci aceste șire de sfaturi binevoitoare, rugăm pe iubii noștri Români să folosească timpul de iarnă spre a citi, a citi în vremea liberă, ce o au acum și cetind — a învăța.

Deschiderea parlamentului român.

Luni, în 28 Nov. c. a fost deschis parlamentul României cu un mesagiu (vorbire) regal citit de regele. În mesagiu se amintește, că România, ca și celelalte state, urmărește politica de pace și stă în prietinie cu toate statele. Amintind apoi de budget și alte lucruri interne, revine la armată, despre care zice, că e provăzută cu cele mai nouă arme și e conștie de chemarea sa. În fine se face amintire despre călătoria familiei regale pe Dunăre și la Iași, unde 'i-s'au făcut primiri călduroase.

FOITA.

Deschiderea școalelor din Blaj.

(Urmare și fine).

Cel dintâiu profesor a fost Vulcan dela Blaj, carele curind și-a dat sufletul. Apoi au mai fost profesori: Boiaru, apoi Ioan Neagoe, carele mai în urmă a fost la Viena agent de curte. După acesta în profesorie au urmat Nicolae Ludosu dela Ludușul de lângă Murăș. Aceștia se plăteau din venitele mănăstirii, cruțate prin împrejurarea, că numărul călugărilor nu ajunsese la 11, cum era provăzut în diploma lui Carol VI din 21 Aug. 1738. În anul 1762 școalele latinești erau desvoltate tot numai până la clasa cea mai înaltă a gramaticii, adică până la Sintaxă inclusive. Dar' este sigur, că dacă nu sub Aron, care se ocupa cu gândul de a le desvolta până la filosofie și teologie și chiar până la propunerea și a altor științe înalte, atunci la tot cazul sub Rednic, adică

până în 1772. școalele latine s'au sporit, peste sintax, și cu Poetica și Retorica, ear' în 1772 s'a început a se propune și filosofia (logica, metafisica, matematica și etica) prin Ștefan Pop și Samuil Clain, cari absolvaseră studiile în Pazmaneu din Viena.

Abia văzură oamenii frumosul așezământ religios și cultural, făcut de episcopul Aron, mulți începură a se îmbia să fie primiți în cinul călugăresc și mai ales în mănăstirea Sfintei Treimi. Această împrejurare îl îndeamnă pe episcopul, ca pe 18/29 Nov. 1756 să convoace în mănăstire întreg capitulul monachilor spre a alege un director sau magistru, a cărui chemare era, ca în timpul noviciatului să conducă și să instrueze pe candidații de monachi. Astfel a fost primit în mănăstire Vasile Neagoe, feciorul protopopului Maniu Neagoe din Broșteni. Acesta când au fost de doi ani orbise, și orb învățase de știa de rost tot ceaslovul, psaltirea, testamentul nou, Acatisturile a lui Isus, al Precestei, Octoichul Dumenicelor; și știa și testamentul vechiu, macar că acesta de rost

nu-l știa; făcea predicății de se minunau toți de el. Pe acesta într'un rînd (probabil după moartea lui Dimitriești și înainte de Deme-neki) episcopul Aron 'l-a pus dascăl școlii românești. Era acesta alt Didim, macar că nu era Alexandrinean.

Chiar și oameni căsătoriți se îmbiau să se facă călugări, despărțindu-se de soțiile lor, cum a făcut popa Iancu dela Sâncel care între călugări se numise Isaie. Fînd Iancu odinioară la Chiov, foarte bine se propovădise în limba slovenească, cât au tălmăcit pe limba românească vedeniile Sfântului Grigorie. Tocmai așa și nemeșul din Selagiu din Satul Mănău, Alexandru Dorobanț, pe vremile acelea de împreună cu muierea sa s'au învoit la călugărie. Al acestora fecior au fost eromonachul Isaie Dorobanț, carele sub episcopul Atanasie Rednic se făcuse la Blaj călugăr, apoi după Moisi Dragoș la Oradea-mare episcop.

La început (1747—1750) călugării mănăstirii S. Treimi mâncau și carne, și îmbrăcau peste revereandă mintie, adică dulamă

Impotriva proiectului lui Berzeviczy. Sârbii și Slovaci au ținut împreună o adunare de protest în Petrovaț, împotriva proiectului lui Berzeviczy. La adunare au luat parte la 5000 de oameni. Au vorbit mai mulți Sârbi și Slovaci și în urmă s'a enunțat ca hotărâre, că adunarea cere delăturarea proiectului și pretinde o astfel de schimbare a învățământului poporal, prin care să se ia în considerare și dorințele naționalităților.

— În Praga o mulțime de studenți slavi s'au adunat și au ridicat protest contra proiectului lui Berzeviczy. După adunare s'a făcut o demonstrație pe piața Vencislau.

— Mai mulți fruntași români din cercul Săn-Miclăușul-mare au convocat o adunare de protestare la Nereu, dar ea a fost oprită de fisolgăbirăul.

La situație. Starea politică a stăpânitorilor noștri merge încurcându-se. Deputații opoziționali fac mare agitație contra lui Tisza, ținând adunări populare în multe părți. Duminecă s'au ținut câteva astfel de adunări și mai sunt proiectate altele pe 4 Dec. c. Opoziția unită primește multe telegrame și adrese de încurajare dela aderenții din țeară. Partidul guvernamental asemenea arangează adunări de partid, din care i-se trimit lui Tisza adrese de alipire și încredere. Frământările și eforturile sunt mari la ambele părți. Pe când va fi convocată dieta, nu se știe încă.

Procese nouă. D-nii Dr. Aurel Vlad, deputat dietal, Dr. George Popa și Ioan Suci, adv. au fost improcuați pentru vorbirile ținute cu prilejul alegerii de deputat în Pecica, s'evârșită nu de mult. Procurorul a aflat că acești vrednici luptători ar fi agitat poporul prin vorbirile lor.

DIN LUME.

Conferență de pace.

Presidentul Statelor-Unite, Roosevelt, a făcut pașii de lipsă pentru ținerea unei nouă conferențe de pace la Haga. Aceasta va fi a doua conferență de pace. Cea dintâi s'a întrunit la inițiativa Țarului. Toate statele s'au declarat pentru conferență, numai Japo-

nia nu s'a declarat încă. Ea a așteaptă să vadă părerea Rusiei, care în fine a răspuns, că nu e împotriva conferenței, dar' nu află timpul potrivit pentru ținerea ei acum.

Serviciu de doi ani la miliție.

Foaia împărăției germane „Nordd. allg. Zeitung” publică legea, prin care în Germania se va introduce serviciul militar obligator pe doi ani. Numai la cavalerie și la artileria-călări vor servi feciorii câte trei ani. Legea aceasta intră în vigoare în 1 Aprilie 1905.

Totodată se publică și legea, prin care se stabilește contingentul (numărul) armatei în timp de pace și care anual, până la 1909, va fi de 505 979

Știri mărunte.

Din Hamburg au plecat zilele trecute earăș 858 de soldați germani și 23 de ofițeri în ajutorul trupelor, cari luptă împotriva Herrerilor.

Unele telegrame vestesc, că în provinciile de mează-zi ale Chinei se pregătește o mare răscoală; izbucnirea ei se așteaptă în tot momentul.

Marti, în 29 Nov. c. s'a întrunit parlamentul Germaniei în sesiune reglată,

Vremea.

În Europa de meazăzi vremea a fost uscată; precipitații aeriane (umezeală) au fost mai cu seamă la meazănoapte.

La noi în părțile răsăritene (Ardeal) a fost ici-colea puțină ninsoare. Încolo vremea e uscată și temperatura sub zero.

Profeție: Se poate aștepta vreme schimbăcioasă, cu puțină urcare a temperaturii și ici-colo — mai cu seamă în părțile răsăritene și de meazănoapte — cu umezeală.

Războiul dintre Rusia și Japonia.

Ochii lumii sunt îndreptați acum în deosebi asupra Port-Arthurului, asupra căruia Japonezii au făcut asalt general. În Mangiuria, ca și mai înainte se repetesc atacurile mai mici, dar' lupte mari nu sunt. Zilele acestea au venit știri și despre drumul flotei baltice.

La Port-Arthur.

După-ce Japonezii au făcut toate pregătirile de lipsă, cu șanțuri și alte lucrări de pământ, Sâmbăta trecută au început un bombardament groaznic cu tunurile asupra forturilor, ear' pe la mezul nopții au dat un asalt general. Dintre toate asalturile acesta a fost cel mai sângeros, în care lupta decurgea pept la pept. La asalt au luat parte dela Japonezi și două regimente din neamul Samurai, cari au săbii în forma briciului, cu două tăișuri și nu cunosc decât sau învingerea sau moartea. Aceste grozave regimente au fost conduse în foc de generalii Nacamuro și Saito.

Știrile mai nouă vestesc, că lupta aceasta a ținut 3 zile neîntrerupt și Japonezii, deși n'au putut cuprinde forturile mari, au stricat unele forturi externe și au ocupat o colină, de pe vârful căreia se poate vedea portul acesta i-a dus cu un pas mai aproape spre cucerirea Port-Arthurului. Asemenea au cucerit Japonezii și șanțurile de apărare ale Rușilor dela marele fort Șungșusan.

În Mangiuria.

Pe câmpul de război în Mangiuria au făcut atacuri Japonezii asupra aripei răsăritene a frontului rusesc, unde se află trupele generalului Rennenkampf. Aceste de câte-ori au ajuns în primejdie, dar' în urmă Japonezii au fost respinși. Mai sângeroasă luptă a fost în 27 Nov. c. Japonezii au avut 300 de morți, cari au fost îngropați de Ruși

Afară de aceste n'au fost decât mici atacuri de avant-posturi.

Flota Baltică.

Flota Baltică rusească în calea ei spre Asia s'a împărțit în două. Partea cea mai mare încunjură Africa pe la mează-zi, ear' partea mai mică, a trecut prin Mediterană și prin canalul de Suez și se va împreuna cu cealaltă flotă la Madagascar, apoi va pleca întreagă flota prin oceanul Indic spre apele Japoneze.

Vapoarele rusești își fac drumul cu mare grijă, temându-se de vre-un atac sau cursă de-a Japonezilor. Noaptea luminează marea cu reflectoare până în depărtare, spre a putea observa ori-ce naie străină.

Flota japoneză.

Japonezii, văzând acuș că se apropie de apele lor flora rusească Baltică, fac pregătiri de-a o combate. O știre din Tokio vestește, că Luni au plecat din portul Șașeho 18 vapoare de război (15 torpede și 3 încrucișătoare) spre mează-zi. Se crede, că flota aceasta are menirea a aținea calea flotei rusești. Lupta navală se va da de sigur pe marea deschisă.

Reserviștii poloni.

Chemarea sub arme a rezerviștilor continuă în întreagă Rusia. Reserviștilor poloni, după chemare, nu le dau arme, ci îi deprind fără puști și baionete. Causa este, că între ei și Ruși se întâmplă ciocniri sângeroase. Astfel și zilele trecute s'a iscat o mare bătaie, în care au fost uciși 60 de rezerviști.

Inceputul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în Seliște.

(Urmare).

Neguțătorii. După cum ne spun bătrânii, pe la anii 1840-50-60 ca boltași, cari aduceau din Sibiiu și Brașov diferite mărfuri trebuincioase pentru locuitorii comunei Seliște, erau Niculița Grecului și Sandu Grecu bătrânul. Pe la anul 1860—62 Mașteiu din Apold sau Mercurea a venit în Seliște și a deschis boltă (prăvălie, brașovenie), tot pe atunci mai țineau bolte cu diferite mărunțișuri Ionul Popii Stan, (aici era și trafica de tutun și sare), unde e azi hotelul Ilie Popa, Ghihoiu de pe vale, Alexandru Grecu tinărul, și frate-său Nicolae Grecu, Stan Banciu, bătrânul avea boltă mai mult de ferărie (cuțitărie) precum și tot felul de vechituri (zăloage), mai pe urmă deschid boltă Nicolae Sârbu din Foltești, (acesta făcea și pâine de vândut), Dumitru Roman din tîrg, Ioan Comșa, Dumitru Roșca, paroch, Irimie Herța, mai în urmă Nicolae Pătruț opincarul, Dumitru Dădêrlat Guran, și Nicolae Schitea, Galeș. Ca neguțători de berbeci, oi, lână, miță, brânză, slănină, porci, etc. erau cei mai fruntași Lupea Bloț, Ioanăș Peligrad Ghisorea și Nicolae Răsoiu de pe pârâu și mai în urmă fiii lor. Putem zice cu drept cuvânt că pe acele timpuri fieștecăre Seliștean econom de oi era tot deodată și neguțător, pentru-că pivnița fiecăruia era plină de burdufi de brânză, de unt, budăci cu lapte și saci mari cu lână și miță. În toate zilele vedeai eșind din Seliște zeci și zeci de cară încărcate cu lână și miță, cumpărate de Sașii dela Sibiiu și Cîsnădie. cari pregăteau pănura și postavul de

laibere, cioareci și sumane: Ce timpuri de aur! Timpuri ca din povesti! Ce deosebire între atunci și acum! Atunci Seliște — sat, tinoasă, întunecoasă, nepardosită, ne-canalizată și neînfrumusețată dar' veselă, bogată și ne-datoare, azi Seliște-oras înfrumusețată, înluminată, pardosită, canalizată, dar' tristă și săracă.

Cărciumă: Erau la Ionul Popi Stan în târg, mai târziu Miița popi Stan cu Norte (aici era și cafenea) aici era centrul de întâlnire al inteligenței din Seliște și jur și a oamenilor mai fruntași, la Mițoia, tot în târg, la Fănea tot în târg, la »Curtea domnească« (azi primăria) la »Boanele« mai în sus de primărie, la Miița lui Cergău pe vale și la Gurăneasă pe Godârlău; — Cam dela Boanele plecau feciorii la joc între sălci, în Foltești sau între sălci în Gura-vălii în târg, din Gura-vălii până unde e azi Stan Stefle, erau în târg o adevărată dumbravă de sălci, cari la 1870 când au venit rîul foarte mare, au fost tăiate pentru apărarea țărmului din spre piață, cari a fost dărîmat și surpat împreună cu cancelaria comunală și cu vre-o 3—4 case, (azi pe acel loc se află casele băncii și judecătoria cercuală cu dependențele ei).

Arăndașii de beuturi spirituoase între alții pe acele vremuri au fost Ioan Birză și Dumitru Roman.

Precupețe: Cu poame, cu pâne, cu răci (răcitur) și alte lucruri de mâncare stăteau în târg, Miița Sârboia, Miița lui Ilie Răcuciu, Neaga lui Borcioaie, Miița Stanciului a lui Moisin, Miița popi Savu, Miița lui Bace, Păvăloaie din Gura-vălii, Nuța Neichi, Lina lui Lescovar, Ana Vaviloanei și alte multe.

De pe la anii 1860—70 au început a se desvolta negoțul mai bine, unii oameni fiind din fire mai speculanți, mai prevăzători au simțit de pe atunci că economia oilor nu preste mult timp are să cadă, așa unii economi și-au vîndut târlișoarele de oi și cu capitalul acela s'au apucat de negoț unii pe acasă și alții prin România. Intre cei de pe acasă afară de boltașii sus amintiți, cari au început negoțul, au fost și frații Petru și Bucur Comșa, cari duceau la Abrud (cu tilegele) slănină, untură, brînză, lumini, săpun și alte mărfuri scumpe, ear' mai în urmă transportau cu căruțele pe lângă celelalte mărfuri și o cantitate însemnată de bere dela Habermann din Sibiu. Apucând la putere au început și cu negoțul cu schimbul de bani, adică cu aurul, pe care îl cumpărau din băile de aur dela Abrud și Roșia. Cu acest negoț acești doi frați au făcut averi considerabile, afară de acestia se mai ocupa cu acest negoț și Ioan Cruțu, Oprea Mărtin, Oprea lui Duțoiaie, ear' mai în urmă Ioan Hășigan, Ilie Tunariu și ficiorii fraților Comșești. Ioan Cruțu din frumosul câștig paremișă că pe la anii 1864—6 au zidit în piață frumoasele case cu etaj (cele dintăiu case cu etaj ale unui român) unde se află azi hotelul comunal Jos Ioan Cruțu, a deschis cea mai frumoasă boltă pe atunci, mai în urmă în etajul de sus au deschis domniile casina lor.

La 1866 când Austria a avut războiul cu Italia se întîmplă că și din Seliște ia pe vr'o câțiva feciori în armată. Aceștia își vînd și ei oișoarele și pleacă la răzbel; dă bunul Dumnezeu că dintre vre-o 10—12 inși afară de unul D. Moga, se reîntorc toți sănătoși, dar' la oi nu s'au mai dus; unii dintre aceștia între cari Nicolae Țintea sta cu o masă Lunea în târgul Seliștei, cu tot felul de mărunțisuri, cu cari în scurt timp a făcut avere frumoasă. Mai în urmă au închiriat bolta lui I. Cruțu, și făcându-se tovarăș cu Dumitru B. Comșa, neguțătorul de Abrud, deschid o boltă mare și frumoasă, care ne făcea pe atunci fala comunei. În timpul acesta Ioan Comșa bătrînul nu stă nici el cu mâinile în sin; la 1870 face dughenei lui o reparație radicală și deschide a doua boltă, tot așa de bine asortată ca și a lui N. Țintea, ear' pe fiul său Petru îl trimite la Viena ca să studieze școlile comerciale. Reîntors Petru I. Comșa din Viena ia conducerea prăvăliei tatălui său, care a început a lua un mare avînt. După vr'o câțiva ani (1880) acest neguțător tîner pe atunci, prin o căsătorie fericită ia o zestre foarte însemnată și prin o rară dibăcie de negoț, în scurt timp prin concurență răpune pe ceilalți boltași ear' pe sine se ridică până acolo, încât azi cu drept cuvînt îl putem numi cel mai mare capitalist din Seliște și cel mai mare neguțător român din Transilvania. (Dl Petru I. Comșa știind că a eșit din popor și acest popor l'a spriginit de s'a ridicat acolo unde se află, ne place a crede că pe viitor pe lângă numele de »Mare neguțător« îl vom numi cu drag și »Marele filantrop« !)

(Va urma).

Nicolae Moisin.

Sfințirea școlii din Bedeciu.

— Noemvrie 1904

Cetind foile noastre, ne-am putut convinge despre o mulțime de sfințiri de biserici și școli, de urde putem deduce că poporul nostru român se deșteaptă și simtește bunătatea, revarsată prin lumină, de către biserică și școală.

În comuna noastră Bedeciu (comit. Cojocnei) asemenea s'a făcut în 31 Oct. c. sfințirea școlii. Părintele nostru A. Sava, carele pe terenul învățătoresc a funcționat mai mulți ani, încă când a venit în aceasta parochie a trebuit să aibă ideea edificării unei școli nouă, dar' așa că din toate punctele de vedere se fie corespunzătoare și la care mai bine de 10 ani au trebuit la mijloc, până 'si-a văzut ideea realizată, căci școala noastră poate fi nu numai spre fala acestei parochii, ci a tractului întreg. Ea are o lungime de 27 de metri, 2 sale de învățămînt, între ele o cancelarie, de altă parte 2 odăi, culină și lângă aceste camera, apoi celari, destinate pentru locuința învățătorului.

Actul sfințirii l'a dus îndeplinire P. O. D. protopresbiter Rosescu, dimpreună cu O. D. A. Sava, paroch local. P. O. D. protopresbiter dimpreună cu un arhitect, care venisă pentru corlaudarea școlii, s'au prezentat în comună încă Sâmbătă seara în 30 Oct. a. c.

Duminecă dimineața dându-se signalul pentru intrarea la biserică, credincioșii se adunau

din toate casele îmbrăcați sârbătorește și cu fețele pline de bucurie, pentru ascultarea sfintelor rugăciuni, unde apoi se servește dimpreună cu P. O. D. protopresbiter sfânta liturgie. După aceasta au plecat în frunte cu tinerețel aducând prapore și icoane, lăudând în versuri mărirea lui Dumnezeu, ear' sosind la școala nouă și fiind un timp nefavorabil, serviciul de sfințirea apei s'au ținut într-o sală de învățămînt, apoi s'au servit părăstas, pomenind pe arhierii Andrei, Miron și Ioan Popasu, apoi foști preoți ai comunei Luca, Stefan, Vasile, Ioan, și mecenatul Emanuil Gojdu. După încheierea serviciului, părintele protopresbiter, într-o vorbire de 1/2 de oră arătând bucuria [ce simte astăzi, când s'a prezentat în aceasta parochie, pentru ca se duca în îndeplinire actul de sfințire al școlii nouă, desfășura lucrarea bisericeii din trecut când școli nu aveam, apoi chemarea școlii, arătând cum una pe alta se spriginesc, avînd una a da lumina copiilor, ear' cealaltă părinților. După-ce 'si-a încheiat P. O. D. protopresbiter cuvîntarea, ia cuvîntul on. domn A. Sava, paroch, exprimînd o bucurie văzînd că bunul Dumnezeu l'a ajutat ca să iee parte la aceasta sârbătoare, locul prim mulțumește Tatălui celui ceresc, după aceea mulțumește P. O. domn protopresbiter pentru ostenele cauzate, apoi amintește dinainte de această cu 100 de ani, dintre puținii noștri învățați de pe atunci, și anume unul cu numele Cichindeal, căruia îi plăcea a se ocupa cu fabule, văzînd istețimea poporului nostru, printre care-i plăcea-se învîrta a esclamat cuvîntul următor: minte! adică lumină, minte! adică școală, popor român, ca ceea-ce bunul Dumnezeu 'ți-a dat, să o poți cultiva și atunci alt popor nu te va întrece pe pămînt. Și cum-că au avut drept acest fabulist, cum-că românul este ager de minte, ne arată mulți bărbați luminați ai neamului nostru român Fiind vorba de școală, spune că primele școli la Români s'au făcut cu deosebire sub domnirea Mariei Teresia și fiul ei Iosif al II-lea, pentru acei Români care apărau granița în contra năvalirilor Turcești, și cari s'au și numit granițeri, car' aceea parte a poporului, care a rămas în jobagie până la anul 1848 nu s'au putut să se lumineze, neavînd putință de a înființa și a edifica școli. Dar' providința divină chiar atunci când Românii aveau lipsă de un bărbat luminat, și ca să se espună pentru binele poporului, ne-a trimis pe în veci neuitatul nostru archireu Andrei, a cărui devisă, era totdeauna »Înainte« și dacă s'au interesat de multele lipsuri, chiar așa și în privința luminării poporului prin școală 'i-a fost cuvîntul »Înainte«.

Poporenii acestei parochii, nu au rămas surzi la sfaturile și îndemnul, ce acel mare archireu le-a dat; cam înainte de aceasta cu 50 de ani, și-au închiriat casa unui poporean, ca cea mai corespunzătoare, unde se adunau copii de atunci, între cari trăiesc și astăzi și sînt cărunți, d. e. Georgiu Luca și Simion Bota și alți, chiar 40 ani sînt de atunci de când s'au înființat școala cea veche, care se află așezată lângă cea nouă. Mulțumește on. domn ppresbiter pentru îndemnul și sfaturile date în cauza noii edificate școli, mulțumește, cu aceasta ocaziune, pentru-că ca șef al tractului a adus îndeplinire acest act însemnat; mai departe se adresează către interpretzătorul Simion Ilea, sub-jude în loc, și constatînd că o mare responsabilitate, a luat asupra sa, prin argajamentul de-a găta școala și dacă profit material puțin, sau de loc 'mî-ar fi rămas, fi el liniștit, și mîngăiat în conștiința

sa deși cu multe ostenele au adus în în deplinire finirea acestei frumoase școli. Apoi se adresează către mine ca învățător, și îmi leagă la inimă ca să mă nisuesc a face școala un loc atrăgător, atât pentru micii copii cât și pentru părinții lor și să fie ca și un părinte ca astfel umblătorii la școală să o iubească; mai departe poporului îi arată, că deși jartfa adusă cu noua edificata școală a fost mare, crede că văzându-o așa frumoasă nici unuia nu-i va părea rău de greutatele suportate și apoi dă sfat părinților ca copii să-i deie la școală, căci la școala aceasta mărețată numai atunci îi va sta bine când va fi plină de copii.

După vorbirea aceasta poporul este stropit cu apă sfințită din partea părintelui protopresbiter, apoi s'au făcut rentoarcere cu prapore și icoane la sfânta biserică. După reîntoarcere dela aceea, comitetul este convocat la ședință, unde se cetește protocolul arhitectului, ear' în fine de nou on. domn protopresbiter le spune membrilor din comitet ca totdeauna să premerge cu exemplul și cu fapte bune înaintea parochienilor, și să iubească biserica și școala, și se fie cu ascultare față de cele ce spune parochul.

O fericită zi a fost ziua de 31 Oct. a. c. s. n. pentru poporul nostru român din această parochie, care o va simți în decursul alor mai mulți ani.

Pentru școala mărețată gr.-ort. română din Bedeciu laudă vrednică merită on. domn A. Sava, paroch local, ear credincioșilor mângâierea Domnului Celui Cereșc.

Vasile Corodan, inv.

O adunare învățătorească.

Desp. Mediaș-Ibașfalău.

În ziua sfinților arhangheli Mihail și Gavriil s'a ținut în Ațel o adunare a învățătorilor gr.-cat. din archidieceasa de Aiba Iulia și Făgăraș, despărțământul Mediaș-Ibașfalău. Aceasta adunare în felul său a reușit destul de bine. Am văzut, că cei câți va învățători se silesc din toare puterile, a se apropia de perfecțiunea, ce o reclamă dela ei misiunea învățătorească, care este superioară tuturor misiunilor pământești. Am constatat însă ici-colo și unele nepăsări în afacerile învățătorești, pe cari domnii învățători le prezintă, nu că doar' nu ar fi necesare, ci pentru-că sunt imposibile.

Adunările învățătorești sunt foarte însemnate pentru scopul ce urmăresc. Aici li se dă ocaziune dascălilor noștri, să-și împărtășească reciproc ideile și descoperirile făcute pe terenul instrucțiunii. Acestea sunt școalele lor, școalele școalelor, universitatea învățătorilor. Aici pot învăța unii dela alții și aici își pot lărgi orisonul cunoștințelor de lipsă pentru viață. Mai ales în acestea timpuri, când învățătorii noștri stau față cu cea mai aspră încercare de stat, sunt de o importanță netăgăduibilă. Și de oare-ce învățătorii formează reprezentanța școalelor confesionale, ear' acestea ale noastre fiind, cred că fac un bun serviciu cauzei învățătorești descriind pe scurt dar' sincer, cele desbătute în aceasta ședință a despărțământului învățătorească amintit.

Din capul locului trebuie să constatez, că absențele au fost nu mai puțin ca 15, aproape toate nemotivate, ear' cei ce totuși încă au încercat să

se scuze pe 2—3 rînduri, au adus niște argumente aproape ridicule. Ne pare rău, că la revașul acesta trebuie încrestate tot dungi în față neagră. Nădăduim însă, că cu timpul și aceasta neglijență își va găsi petecul. Până cam una alta îmi țin de datorință, să amintesc faptul îmbucurător, că de data aceasta învățătorii s'au simțit foarte mulțumiți și au dat în repetite rînduri expresiune bucuriei lor având prezența preastimatelor domnișoare: Irina Coșciuc, învățătoare de stat; Octavia Stroia, învățătoare, gr.-or. în Țapu și doamnele: Ana Băcilă, A. Tătar și Mărioara Dopp. Întemplantarea aceasta își are farmecul seu, căci până acuma rar am auzit, ca și doamnele, respective domnișoarele, să sprijinească întreprinderile dascălești. Dea Dumnezeu, ca acest interes să crească din ce în ce mai tare, căci:

»Unde se lucrează de neamul românesc
Femeile române de acolo nu lipsesc«.

Serviciul divin a fost pontificat de on. Basiliu Stoian, care l-a încheiat cu o vorbire acomodată poporului și cu multă energie arătând însemnătatea, zilei, misiunea învățătorească și îndemnând poporul să asisteze după masă la ședința învățătorilor.

La orele 12 ne-am întrunit la școală, unde învățătorul local Mihail Tătar a dezvoltat cu mult zel și pricepere propunerea practică din intuițiune »Oaia«. În urma acesteia președintele Gavrilă Bozoșan deschide ședința, îndemnând pe membrii acestei reuniuni a munci ca și până acuma și enunțând că față cu problemele actuale, ce se croesc în detrimentul învățătoreștii se fim cu fruntea sus și totdeauna treji.

La constatarea membrilor prezenți sau văzuți de față domnii: Mihail Tătar, George Porime, George Samoilă, Ioan Pavel, Isidor Dopp, Nicolae David, Ioan Mihai, Isidor Mihai, Ioan Olar, Gavrilă Bozoșan, Miron Băcilă și Ioan Togan. Între oaspeți au mai numărat pe on. Ioan Isip, din Sântioana-săsească și Bas. Stoian parochul local; învățătorul gr.-ort. Zaharie Harhoiu și mult popor.

Disertațiuni au fost două:

1. Despre însemnătatea prelegerilor populare și
2. Superbia din punct de vedere educativ.

Cea dintâiu rostită de învățătorul din Mediaș Isidor Dopp a avut în resumat următorul cuprins:

a) Armele cele vechi, trebuie înlocuite cu altele nouă, cu armele științei, căci unde e știința acolo e și puterea și averea.

Sfera de activitate a învățătorilor, nu se poate mărgini numai la cei 4 păreți ai școlei, ci ea trebuie să trească asupra comunei întregi. Ear' aicea ni se dă un teren foarte larg de muncă, căci e știut de toți, că poporul nostru stă bine îndărătul altora.

Poporul e și trebuie să fie ocupat pururea cu economia sa. În decursul anului însă obvin casuri, când, împedat în lucrarea sa, cu deosebire iarna în timpul acesta instinctul de asociere îl îndeamnă a conveni cu semenii de ai sei. Unde? În localuri ordinare pu-

blice, cari de comun au urmările cele mai triste. Nu numai că sărăcește poporul și îl demoralizează, dar' totodată sunt și niște cuiburi de infectare spirituală. Aici fac politică înaltă: critică, răstoarnă, pun regi, ministri, vicispani, critică apoi ținuta celor puși în fruntea comunei, nu altcum se amestecă în biserică și școală, critizând prelegerea și serviciul divin; plus, că în discuțiile lor se mai amestecă eventualul și respectivul jidan, care se girează între ei de autoritate și specialist ca și care e mai cetit prin urmare și mai învățat. Aceasta ne-o dovedeste în de-ajuns ivirea și lăptirea nazarenismului și a socialismului în poporul nostru. Cele mai înalte și mai misterioase principii ale sfetei scripturi, apoi cele mai salutare și cele mai elementare legi și dispozițiuni politice sunt esplicate rău de capetele lor. Și conform acestor esplicări apoi se duc orbiș la ruină și la perire.

Cei chemați pentru paralisarea acestor rele sunt învățătorii și preoții. Ei trebuie să se pregătească cu *prelegeri populare*, combătând în ele imoralitatea, vor combate beuturile spirituoase, arătând urmările beției; vor desvolta în ei simțământul național și apoi vor arăta modul cei potrivit pentru a conduce o economie rațională. Pentru ajungerea acestei ținte e recomandabilă răbdarea, apoi să cetească mult învățătorul și preotul ca să știe răspunde la toate bine. Puțină bunăvoință și puțină diligență ear' noi dintr'însa numai câștiga putem, căci poporul văzând bunele noastre intențiuni, nu ne va privi ca pe niște mîncători ci ne va răsplăti cu o încredere nemărginită. În astfel de împrejurări mai avevom oare teamă, că vom perde școlile noastre? Eu unul cu greu o cred.

Acestea toate încă mai stau în legătură și cu îmbunătățirea stării noastre materiale, a învățătorilor urmând principiul: »Ajută-te, ca și Dumnezeu să te ajute«. (Va urma).

Dela teatru.

Sâmbătă a ajuns pe scenă piesa: »Novella d'Andrea«, piesă în 4 acte. Subiectul piesei e luat din viața de universitate d'n evul mediu și se petrece în Bologna. Rolurile mai marcante le-au avut d-na Elly Staerk și dl Olmar. Seara a succedat foarte bine, și publicul numeros a aplaudat viu pe d-na Staerk, care a jucat cu măiestrie rolul ei. Dl Olmar a predat foarte bine pe tînărul profesor Sangiorgio. Marl Günther a reprezentat foarte cu succes pe înfocatul prinț, pe Ugo, printul de Cipru.

Duminecă a fost reprezentată opera: »Der schöne Rigo«. Aceasta nefiind dată de mult, a atras mult public.

Luni s'a dat vechea, dar' melodioasa operetă: »Der Vogelhändler«.

Mărti seara s'a repetat piesa: »Novella d'Andrea«.

Mercuri seara a ajuns pe scenă novitatea: »Sirenschingen«. Vineri s'a predat cu mult succes piesa clasică a unuia din cei mai mari poeți germani, Friedrich Schiller: Wilhelm Tell, care a atras foarte mult public, fiind piese de aceste rar reprezentate.

Gig.

PARTEA ECONOMICĂ.

POMĂRITUL.

(Sfaturi în formă de dialog).

De **Iustin Sohorca**, inv.

(Urmare).

F.: Ce lucru mai recere pomul după-ce a început a rodi?

G.: Nu mult, dar' totuși trebuincios. Lucrul ce trebuie îndeplinit e acesta. Curățirea, apoi în toată primăvara, cât ține lățimea coroanei, pământul se sapă jur împrejurul trunchiului și dacă e slab îl și gunoim cu gunoiu putred.

Iarna prin lunile Februarie și Martie scoarța bătrână și muschiul se rade cu un fel de instrument de fier, ce are forma unei cociorve.

După-ce scoarța bătrână, muschiul și toate necurățiile s'au curățit, trupina pomului se unge cu var, care omoară toate insectele stricacioase încuibate sub coajă. Ranele produse se ung cu ceară de altoit sau cu o amestecătură de baligă de vită, cenușă și apă, sau chiar și numai cu pământ cleios.

F.: Am priceput toate câte 'mi-leai spus și voi urma întocmai. Dar' unii pomi, cu toată îngrijirea se uscă pe zi ce merge, pier... ce e cauza?...

G.: Causa sunt relele ce bântue printre ei și pe cari dacă nu le-am împedeca, ar deveni omoritoare bieților pomi.

Relele aceste sunt de 2 feluri și anume: Esterne (din afară) sau dușmanii pomilor și și interne (din lăuntru) sau boalele lor.

Între dușmanii pomilor cel dintâiu loc îl ocupă omidele, „somnul” și gândacii de Mai.

De omide pomii îi scăpăm, că le omorăm încă în ouă. În luna Februarie adunăm ouăle și le ardem.

F.: Bine bade George, e în stare cineva să culeagă toate ouăle?

G.: În adevăr, e cu neputință, însă cea mai mare parte le poate. Cee-ce nu a putut face omul cu ouăle, poate face cu omidele, pe cari le omorăm îndată ce le observăm; apoi avem și un ajutor bun, și acela e pasărea. Pasărele pustiesc o mare parte din omide, pentru aceea trebuie să fim cu crutare față de ele și să ne bucurăm când vom avea cât de multe prin grădină.

„Somnul” sau „vaca furniceii”, e o insectă mică negricioasă. Ea își depune ouăle mai cu seamă pe rămurile tinere, învălindu-le

ca cu un inel. Fac mare stricăciune pomilor rozându-le frunza. Remediul cel mai bun în contra lor e pustiirea lor. Dimineața avem cel mai bun prilej, pentru-că insectele acestea sunt cu grămada la ramificarea (rămurirea) crenguțelor tinere.

Gândacul de Mai încă se numără între dușmanii de frunte a pomilor. Apărarea pomilor contra lor e mai ușoară. Dimineața scuturăm pomul atacat; gândacii căzuți îi omorăm și ori îi îngropăm, ori îi opărim și nutrim galițele cu ei.

F.: Dar' furnicile, fac ceva stricăciune?

G.: Până acum așa se credea, dar' pomologii iscusii au dovedit, că furnicile nu fac nici o stricăciune pomilor.

F.: Atunci, pentru-ce se urcă pe pomi, și pentru-ce unii oameni iau măsuri în contra lor?

G.: Aceia cari au furnici pe pomi, trebuie să caute cauza, pentru-ce au? Causa pentru-ce se urcă furnicile pe pomi este, că pomul e atacat de insecta numită „somnul” sau „vaca furniceii”. Insecta aceasta lasă pe locul unde a fost un suc dulce, ce e foarte plăcut furnicilor și de aceea furnicile caută insectele acestea. Afară de dușmanii amintiți, pomii mai au și alții, cum sunt: epurii, caprele, oile, vițelii etc... aceștia rod coaja pomilor și le mănâncă mugurii. În contra lor pomii îi putem apăra, că le învelim trupina cu legături de paie.

F.: Eu aș zice altcum. Mijlocul cel mai bun pentru a ne apăra e, îngrădirea bună a grădinei de pomărie.

G.: Foarte bine. Aceasta e așa.

F.: Acum te rog spune-mi ce boale bântue între pomi?

G.: Cele mai dese boale, de cari pătinesc pomii sunt următoarele: Nerodirea, creparea scoarței și scurgerea cleiului (guma).

Nerodirea provine din 3 cauze și anume:

1. Pomul nu e sădit la afunzimea recerută, adică întocmai așa cum a fost în școala de altoit. În cazul acesta, în jurul trupinei săpăm și îl resuflăm.

2. E sădit în pământ slab și la rădăcină nu are pământ care să-i deie nutrimântul de lipsă. În cazul acesta, ceea-ce n'are îi dăm.

F.: Trebuie să săpăm până la rădăcină și acolo să-l gunoim?

G.: Ba nu, ci cât ține lățimea coroanei jur împrejurul pomului, pământul se sapă și se preseară gunoiu putred.

3. Causa cea din urmă a nerodirii este, că pomul e sădit în loc prea gras. Sucele cel mult îl silește a crește numai.

În cazul acesta pomul trebuie „jugănit”. Jugănirea constă în aceea, că facem mai multe tăieturi de-alungul trupinei sau a crenguțelor mai groase.

Dacă modalitatea aceasta nu e îndestulătoare, la câteva crengi mai groase tăiem și despoem coaja jur împrejur în lățime cam de unu până în 2 degete, întocmai la ramificare.

Modalitatea aceasta se folosește numai în casuri de tot grele și numai la meri și peri.

La pomii cu simburii tari, nu e iertat a se folosi mijlocul acesta.

Creparea scoarței încă este o boală primejdioasă, căci rana se întinde afund către lemn și produce putrezire.

Vindecarea se face așa, că tăem scoarța atacată până la lemn și curățindu-o bine o ungem cu ceară de altoit sau cu păcură. Scurgerea cleiului sau guma, obvine mai ales la pomii cu simburii tari: pruni, cireși, vișini etc. La vindecare, purcedem ca și la boala de mai înainte.

Acestea sunt învățăturile dlui învățător și cred că dacă voi urma așa, eu voi avea o pomărie ca și care nu s'a mai pomenit prin părțile noastre.

(Va urma).

Din istoria animalelor de casă.

I. Creșterea animalelor de casă.

Cele mai însemnate urme despre creșterea animalelor le aflăm în Arabia. Poporul acestei țări din vechime, se împărțea în două părți: unii cari duceau o viață de nomazi (călători) și trăiau din aceea, încărcând pe cămile felurite produse și exportându-le în alte părți, ear' alții, cari s'au așezat stabil la un loc și se ocupau cu creșterea cailor.

Caii arabici, dela cari se trag și cei englezi, sunt până astăzi cei mai vestiți cai din Europa. Ei au capul mic, nările largi, ochii vioi și plini de foc, grumazii încordați, pe cari e crescută o coamă lungă și adese-ori și creată, spinarea le e dreaptă, pieptul larg, trupul subțire, șoldurile pline, coada lungă și deasă, picioarele din jos mai subțiri, ear' de-asupra genunchilor groase și musculoase.

Arabii mai trăesc până astăzi cu caii împreună. Ei nu se despart de aceia nici când mănâncă, nici când se culcă, ci îi

VESELIA.

— Foița glumeată a „Foi Poporului”. —

Am mâncat-o.

Am spus și de alte ori, că canibali se numesc oamenii aceia, cari mănâcă carne de om. Printre aceștia merg misionari, preoți creștini, cari le predică cuvântul sfetei scripturi și se silesc a-i creștina și a-i scoate din starea de sălbătăcie în care se află.

Zilele trecute s'a întâmplat la un astfel de misionar următorul lucru:

Un canibal a venit la misionar, împreună cu două femei ale sale, (căci două avea) și l'a rugat să-l boteze, împreună cu femeile.

— Nu te pot boteza — îi zise preotul — de oare-ce la noi creștinii un bărbat nu poate avea decât o femeie și tu ai două.

Canibalul nu zise nimic și plecă acasă. Peste trei zile eară veni la preotul cu rugărea să-l boteze, dar' de astă-dată era însoțit numai de o nevastă.

— Ți-am spus, că nu te pot boteza — îi zise de nou preotul, de oare-ce tu ai două femei.

— Eu nu am acum decât o femeie, răspunse omul, eată-o aci.

— Dar' cu cealaltă ce ai făcut?

— Am mâncat-o — fu răspunsul.

Mărunțișuri.

Curteanul precaut. În curtea puternicului rege Ludovic XIV. după un prânz se vorbea despre puterea mare, ce o au regii. Unul din curteni, zise, că e drept că regii au putere mare, dar' și aceasta trebuie să aibă margini.

Regele năcăjit pentru aceasta, zise cam aspru:

— Dar' dacă, dle conte, eu ți-aș porunci să sai în mare, d-ta ești dator să o faci!

Contele n'a zis nimic, dar' luă pălăria și vol să plece. Regele se mânia acum și-l întrebă, că perntu-ce vrea să se depărteze și unde?

— Mă duc Maiestate, zise contele, să învăț — a înota.

Regele și ceilalți curteni riseră și apoi vorbiră despre alte lucruri.

Poesii populare.

Com. de **Nistor Ilișanu**, pedagog curs III

Suflă vântul, suflă tare

Eu string fete-n șezătoare,

Suflă vântul suflă lin

Eu cu mândra ne iubim.

Auzi bade Achime

Fata ta nu-i de mine,

Eu la plug, când mă duc

Fata ta doarme butuc,

La joc îi nepeptenată

Și se uită ca o toantă,

Și mănâncă nespălată

Bat'o D zeu s'o bată.

Du te mândruliță, du-te

Și te fă floare la munte

Atunci eu mă fac un crin

Amândoi să ne iubim,

În cântări de păsărele

Să mai scăpăm de guri rele

De guri rele și de chinuri

S fim, dragă, numai singuri,

tratează ca pe prietini și tovarășii lor de lucru. De aceea la ei nici nu vei afla cai răi și cu nărav, ca pe la noi. Caii arabi până astăzi sunt cei mai prețuiți în toată lumea, ear' la vânzare ajung de cele mai multe-ori la un preț ne mai auzit.

După Arabi, cele mai însemnate urme despre creșterea animalelor de casă aflăm la Grecii cei vechi, cari încă creșteau mulțime de animale, precum: boi, vaci, cai, asini, catări, oi, capre și porci. În Grecia s'au întrebuințat caii mai întâiu la război, la preumblări și alergări, ear' asinii și catării la purtare poverilor mai grele.

Vitele cornute se întrebuințau la lucrarea pământului și pentru hrană. Din lâna oilor făceau fel de fel de îmbrăcăminte. Laptele de oi se amestecă cu cel de capre, ca să se închege și apoi făceau caș din el, care se puneă să se dospească și uște și astfel se păstra timp îndelungat. Rimătorii încă erau cunoscuți din timpurile cele mai vechi; aceia se îngrășeau, se ucideau și astfel carnea și slămina lor sărată și afumată se păstra mult timp.

La nici unul dintre vechile popoare nu aflăm urme așa de însemnate despre creșterea animalelor ca la vechii Romani. La aceștia unele animale erau atât de prețuite, încât se cinsteau, ca și niște zei. Ovidiu, un vechi scriitor roman zicea lui Pitagora, care era obișnuit a se hrăni cu carne de vită: » Pentru-ce sunt vinovați boii, de să taie? căci ei sunt animalele cele mai bune și fără viclenie, născute pentru muncile cele mai grele! »

Pliniu, unul dintre naturaliști spune în scrierile sale, că boul e soțul nedespărțit al omului la lucrurile cele grele, de aceea și trebuie hrănit și cruțat mai mult ca ori-și-care animal. Bubona era un zeu la vechii Romani, despre care credeau, că el apără și scutește vitele, ear' sub numele de Ecterculus cinstea, pe Saturnus, despre care credeau, că au învățat pe oameni să întrebuințeze gunoiul pentru îmbunătățirea pământului.

Numa Pompiliu a fost cel dintâiu, care a introdus banii de metal, ca

schimb pentru produse. Mai târziu sub Serviu Tului, se tipărea pe bani: un bou, o vacă un purcel, o oaie, un cal și altele, prin care încă se ținea la încurajarea tinerii și creșterii vitelor.

Afară de animalele mai sus înșirate Romanii mai țineau o mulțime de galițe: găini, găște, rațe și porumbi, ear' pe unele locuri se ocupau și cu stupăritul.

II *Cănele.* Intre toate animalele domestice se pare, că cănele a fost cel dintâiu, care s'a îmblânzit din starea lui sălbatică, devenind un tovarăș credincios și nedespărțit al omului. Chiar și unele din popoarele vechi țineau hăulitul de peste noapte al cânelui ca o prevestire rea, ear' astăzi hăulitul lui se privește drept prevestire de foc, moarte sau alte nenorociri.

Soiul cânilor de astăzi după cercetările celor mai vestiți naturaliști, se trage din șacalii și lupi indieni, cari prin încrucișare (corcire) au dat diferitele specii, cari le vedem astăzi precum: cănele de casă, de turmă, de vânat, zăvozii, ogarii, căpăii, șorecarii (pumișii) și celelalte specii. Intre toate animalele de casă nici unul nu are un simț și miros așa ager, ca cănele. Ogarul și căpăul de pildă numai după miros alungă vânatul, ear' cănele de oi simte de departe apropierea lupului.

În părțile de mează-noapte (polare) este o specie de câni mai mari, ca cea dela noi, care se întrebuințează pe acolo în lipsa altor animale de casă și la tragerea săniilor. Precum la sate se zice, că capra e vaca săracului, așa și la orașe se zice, că cănele e animalul cel din urmă al orașanului. La oraș tin câni nu numai bărbații, ci chiar și femeile. Datina aceasta se trage precum se zice din Polonia, de unde mergând odată soldații într'un număr mai mare la război în Rusia și petrecând acolo timp îndelungat, nevestele de acasă, ca se le mai treacă încâtva de urât, au început a-și petrece timpul cu un cățeluș, pe care s'au îl purtau în brațe sau îl duceau legat după ele. De atunci se fi rămas datina orașenilor de-a umbla cu câni după ei.

(Va urma).

Ioan Georgescu.

Rolul familiei în educațiune și scăderile ei la țăranii noștri.

— Disertație citită în conf. inv. din cercul Șighișoara — Cohalm, ținută în Daneș. —
De G. Malean, inv.

(Urmare)

Cu cercetarea școlii stăm bine, întru cât te folosești de lege, făcându-i de silă pe mulți părinți a-și trimite copiii la școală. Și și așa când e lucrul câmpului, toamna și primăvara amenință cu câte și mai câte vorbe necuviincioase; că se cerce numai cineva să nu i lase copilul lui acasă, că apoi va vedea el cine-l încalță și-i dă de mâncare, el ori dascălul și popa... De plânge copilul și vrea să fugă la școală, strigă »stai mă că eu te îmbrac, nu dascălul, mânca-var împuțiți«.

Ce idei își vor fi făcând copii despre școală, biserică, preot și învățător, auzind zilnic pe cei mari laudând în feliul arătat!!!

Cugetați, — când familia 'ți ar sta în ajutor așa precum s'ar cere — ce spor bun ai putea face și ce creștere bună ar primi nevinovații copii! Căci ei sunt ea nuiaua, se pleacă și ici și colea și de n'ar fi, și n'ar fi fost nici până acum părinții, care îi strică întocmai cum a-i rupe nuiaua, cât ar fi națiunea noastră de fericită!...

Muncim noi învățătorii și ne tragem prin fel și fel de mijloace a putea educa pe copiii concrezuți nouă, așa după cum se cere, ca să putem ținea și noi pas cu alte popoare pe drumul progresului timpului de azi; și în multe locuri și reușim, așa că ori și cui îi e mai mare dragul a privi și a asculta la esamenile ce se dau cu elevii noștri în fiecare an. Și ori cine convins despre bunul spor, ce îl vede, crede că copilul acela crescut și trecut prin cei 6 ori 9 ani de școală, totuși are să se facă un om brav la timp. Și cu tot dreptul, așa ar trebui să fie!... Ei! dar' cel-ce știe rădăcina răului unde zace, nu se încrede că sigur așa va fi!...

Cât timp copilul e sub mână învățătorului zilnic, — el contra voei părinților și tot își face datorința, el plânge și totuși trebuie să scoată la iveală în familie că învățătorul îi poruncește lui — și dacă tatăl său și așa nu-i dă pace și îl silește să lase cartea și să lucre, ce zice el, ear' el în timpul acela odihnește ca un boer; copilul face plângând, văzând ce nedreptate i-se face și pentru el o așa vieță e de nesuferit.

Destul, că ori în ce împrejurări cât ține anii de școală, copilul pe învățătorul îl are de tată, ascultă sfatul lui, se ferește de tot ce i-a spus el că e rău și se nu facă: nu merge în adunări, șezători, cârcime, joc de cărți, unde știe că lui nu-i este ertat ș. a.

Unii părinți însă sub cuvânt că fata ori băiatul se nu învețe tot carte și când colo crescând mari, se nu știe juca și se fie ca străini printre ai altora cari fac felurite posne și-s curagioși colea — vorba, răsfățați prin șezători și alte adunări — se pun și preste învățătorul; conced copiii a lua și ei parte la adunările celor mari; ba îi

Din Cherechi.

Com. de Ștefan Holțean, econom

Foaie verde de săcară
Multe fete sunt în țeară,
Dar' ori câte pot să fie
Numai una 'mi place mie,
Și la una 'mi sboară gândul
Toate clipele de-a rîndul.
Vai Doamne, ce floricea
Ce păcat că nu-i a mea!
De vrei nană, și dorești
Draga mea să o găsești
Fața ei să i-o privești,
S'o cunoști, cât e de mîndră
Uită-te numa 'n oglindă,
Acolo tu poți vedea
Fie când pe draga mea

Câte fete am văzut
Numai una 'mi-a plăcut,
Dar' eac' a luat o altul
Eu de ciudă aprinde-aș satul,
Bate-l Doamne și-l ia drace
Pe-l de ia, ce mie 'mi place.

Eu iubesc și el o ia
Cum Doamne-l mai poți ținea
El o ia, el o sărută,
Bată-l jalea mea cea multă,
Să i fie vieța n'reagă
Ca inima mea de neagră,
Inima mea-i ca cerneala
Sufletu-mi arde ca para.

Astă noapte așa visai
Mîndră, că mă sărutai
Și din somn când m'am trezit
Ved că nu ești nici decît
Și nici nu mai sărutat
Numai visul m'o 'nșelat,
'Mi o făcut inimă rea
Ca să mor de jalea ta;
Aș dormi somn nu-mi mai vine
Că 'mi-e gândul tot la tine.
Și suspinu-n așternut
Ce-am visat, nu mai zău.

îndeamnă, cercați și voi pe de laturi la joc a vă învăța să jucați» ș. a. că de nu e rușine.

Învățătorul află aceste porniri, îi face atenții pe copiii; aceștia spun acasă. Să apucă acum părinții și amenințând că, l'as să ved ce are el cu casa noastră, adună seara copiii la casa lor proprie pe rînd și aci îi dedă la multe lucruri rele. În serile de iarnă cei mari joacă cărți pe tăbac, aduc și beau rachiu și câte și mai câte. Copiii fiind și ei împrejur, căci vezi, și lor le e noaptea mare săracii se șadă tot acasă, învață meșteșug bun de a trăi în lume și, și de nu fac acum, apoi l'as când vor crește și ei, ascund ouă, ascund bani și apucă la astfel de petreceri.

Învățătorul află de aceste porniri în comună, că se adună unii la alții pe rînd și cearcă prin a da cărți de cetit la câte unul, ce e mai deștept, spre a ceti la cei adunați. Aceasta se și întîmplă dar' unul sare și zice: lasă-o în tun carte și haidați tragem un joc și eară încep la răutăți.

Ce e de făcut? intervin cu puterea administrației politice, făcând arătări. Ține-te acum la dușmani, că tu ai vrea să fie toți în sat sfinți ca tine, și că nu l'ași pe om nici în casa lui să fie stăpân, nu-ți e destul că iei oamenilor în tot anul câteva sute.

(Va urma).

Cari sunt scăderile

cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?

Lucrare cetită în conferința preotească din tractul Orăștiei, de preotul N. Todea din Almașul-mic.

Onorată conferență!

Fiind designat de către on. presidiu al conferinței noastre cu elaborarea temei: »Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor«, în cele următoare voi încerca să mă degajez de aceasta sarcină, luându-mi în ajutor puterea spirituală, precum și cunoștința, ce o am despre poporul nostru, după praxa ce o fac în mijlocul lui ca păstor sufleteș.

Tema prezentă va avea mai mult în vedere pe poporul de jos vulgar, conform indicațiunei ce se face de altfel și în textul ei. înainte de a trece însă la arătarea scăderilor, cari grasează în popor, să-mi fie permis a face puțină abatere, și a mă opri deși numai în general, pentru că se studiem viața spirituală a poporului nostru.

Viața spirituală a poporului este foarte neglijată, de oare-ce în pătura lui se află și astăzi o mulțime, cari sunt cu totul analfabeți, și prin urmare lipsiți de lumina spirituală. Dar' și partea aceea a poporului, care știe ceva carte, rare ori se îndeletnicește mai intensiv cu câștigarea de cunoștințe folositoare, fie că nu prea dispune de timp, fie din indolență și neinteresare.

Dacă scrutăm serios, vom constata că viața spirituală la poporul nostru în general vorbind, se reduce la gradul minim de cultură, de oare-ce nutremîntual spiritual, ce poporul însuși și-l acuiră este aproape nul. Timpul liber și-l petrece adese-ori în neactivitate cu păcăliri reciproce, și nu arare-ori și cu ridicolisarea unor lucruri, cari pentru un om serios nici-când nu formează obiect de ris.

De oare-ce în popor nu s'a infiltrat în mod durabil și constant, necesitatea de a-și îmbogăți spiritul cu câștigarea de cunoștințe folositoare vieții practice, precum și în avuțirea și nobilizarea spiritului prin cetire, fiind că îi lipsește școala necesară; să nu ne mirăm, că scăderile ce grasează în mijlocul lui încă sînt multe și diferite, așa încât cu o privire nici că se pot constata, nici se pot indica în total în cadrul unei teme, menită de a fi cetită în câteva pătrare de ore disponibile.

Judecând situația culturală actuală a poporului, precum și scăderile, ce se află în mijlocul lui, pot afirma cum că rău stăm, și dacă mai curînd nu se va face tot posibilul, pentru ca acest rău se d'spară, următorii nostri vor merge din ce în ce mai rău.

După aceasta abatere, să mă reîntorc la obiect, și să număr pe rînd câteva scăderi, ce se par mai importante și cari se află în popor.

Voiu începe cu izvorul celor mai multe scăderi și fărădelegi, care este: beția, sau dragostea către beuturile alcoolice.

A bea este lucru natural, natura însă ne-a lăsat apa drept beătură. Oamenii fiind mai pricopsiți decât natura, au născocit și preparat fel și fel de beuturi alcoolice, pe cari le dau spre folosință omenimei pentru bani.

De oare-ce și aceste beuturi există acum, se va accentua că a bea din ele încă este lucru natural. Fie și așa, noi însă nu aceea vom a ajunge, ca nimenea să nu bea astfel de beuturi nenaturale, căci a pretinde așa ceva astăzi, se pare celor mai mulți lucru absurd, ci aceea, ca să ajungem conținerea dela aceste beuturi, adică temperanța față de alcoolism.

Omul este dotat dela Dumnezeu cu însușirea aceea spirituală, care se numește minte și înțelepciune, acolo patima trupestă, beția, coveștește aceste însușiri proprii ale omului, acolo ori-ce vorbire pentru conținerea dela beătură va fi inutilă. Cumcă beția este stricăcioasă, o știe tot omul înțelept și cu cunoștințe antropologice, n'ara decât să se rețină și va fi mîntuit de multe greutăți. Însă pentru-că cineva se-și rețină, trebuie să aibă o voință de fier, ceea ce mai ales la poporul de jos zădarnic vei căuta, căci rare-ori o poți afla.

Dacă ar avea cineva putere să caseze beuturile, și preste tot se interzica folosirea de beuturi spirituoasă; atunci n'ar trebui atîta judecatori, atîția păzitori pe la institutele de încarcerare, preste tot atîția oameui angajați cu judecarea și păzirea celor judecați, de oare-ce faptele acestor nenorociți își au adresa ori basa în beătură, în beție, căci la beătură se pun toate mișeliile la cale, cu beătură se agită omul la faptă rea. (Va urma).

„Călințarul Poporului“ pe 1905.

Vestea cea mai bună și îmbucurătoare, ce o putem da în numărul de azi al foii noastre este, că a eșit în tipar

„Călințarul Poporului“ pe 1905.

E mult îmbucurătoare aceasta veste, pentru-că iubitului nostru popor i-se dă earăș un bun prilej a avea cu preț de tot mic o carte bună, o carte folositoare, cum este »Călințarul Poporului«.

El îi arată zilele și lunile anului, ce vine, sîrbătorile și tîrgurile de preste an, apoi schimbările vremii și multe alte lucruri bune de știut.

Partea literară e foarte bogată și neîntrecută în bucăți alese de cetire din trecutul neamului nostru, în sfaturi și povețe, în glume și povestiri vesele etc. așa, că cetitorul rămîne încântat de ele. Dar' el va mai afla în Călințar și *Răvașul nostru*, în care se înșiră și povestesc toate întîmplările mai de frunte de preste an: se ved înaintările și suferințele noastre pe toate terenele și alte întîmplări din străinătate etc.

Afară de toate aceste, »Călințarul Poporului« pe 1905 este împodobit cu o mulțime de ilustrații foarte frumoase cum nu a fost nici într'un an: portrete de ale fruntașilor nostri, două portrete ale lui Ștefan-cel-Mare, chipuri din războiul ruso-japonez etc.

Și totuși pe lângă acest cuprins bogat și felurit

„Călințarul Poporului“ pe 1905

costă numai 40 bani și porto 5 bani.

Ca iubitorilor nostri țărani să le vie mai ieftină trimiterea prețului pe poștă, e bine să se însoțească mai mulți inși din un sat; în acest cas porto poștal e mai ieftin.

Librarilor și vînzătorilor prin rambursă, sau plătite esemplarele cu bani gata, li-se dă rabat de 30%.

Biblioteca „Foi Poporului“.

A apărut Nr. 3 din frumoasa *Biblioteca a „Foi Poporului“* cu cuprins din lumea poveștilor, anume:

Găsitul, poveste de Emil Degan.

Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan.

Craiul Mateiaș și plugarul bătrîn, anecdota istorică de Silv. Moldovan.

Prețul broșurei 20 bani și 5 bani porto.

Broșura Nr. 4 (economică) este în pregătire.

Cine vrea să-și facă o frumoasă bibliotecă cu bani puțini, să-și procure broșurile din Biblioteca »Foi Pop.«

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Bale de argint. În hotarul comunei Brustur (comitatul Aradului) s'a descoperit o bogată baie de argint. Este baia Dolia, care a fost cultivată înainte de 1848, dar' în urma tulburărilor din acel an a fost părăsită. Baia o lucră o societate din Tomești, în fruntea căreia stă proprietarul Grigoriu Doșa.

Hemeiul. După-cum se vestește din Sighișoara, tîrgul de hemei a fost anul acesta destul de bun. Prețurile au fost 120—225 cor. pe maza metrică. Între cumpărători au fost și unii fabricanți de bere din patrie.

Tratatul comercial între România și Italia. În curînd se vor începe pertractări pentru încheierea unui tratat de negoț între România și Italia. Comerțul între aceste două țări se urcă la 20 milioane de franci pe an. Din România se duc în Italia vite, bucate și petrol, ear' în România vin din Italia mașinării și țesături.

FELURIMI.

Japonezii și iarna. Cu războiul acesta, mai mult însă din cauză că după știrile din Mangiuria, acolo domnește frig mare, s'a născut întrebarea: Japonezii sau Rușii resistă mai bine frigului. Mulți vor fi și sînt de părerea, că Rușii, de oare ce Japonezii trăesc în climă mai caldă. Părerea aceasta însă este greșită.

Unele părți ale Japoniei, ce-i drept sînt mai calde, dar părțile nordice sînt de o climă cu Mangiuria. Tocmai de aceea ocărnuirea japoneză a trimis pe soldații din părțile mai calde, în nord, și exercițiile, ce le-au făcut soldații Japonezi în ger și zăpadă, nici Rușii nu le-ar imita. Așa în anul 1902, cu ocaziunea unei exerciții de acesta, au perit din un regiment 200 de oameni în vîfor de zăpadă. Aceasta însă n'a spătiat pe ceilalți, și pe generalul, care încă era iughețat, mort de jumătate, îl duseră cu sine, cu toate că ei însiși abea puteau să se mai tîrîiească. Cum zic, aceasta nu sperie nici pe autoritățile militare și nici pe soldați. În anii următori mai făcure exerciții de aceste și aceste avură la urmă un rezultat strălucit.

Rușii așadar nici cea mai mică speranță nu pot pune în iarnă ca atare, de oare ce și în aceasta Japonezii cei pitici, cari acum sînt încă și provăzuți cu cele mai bune mijloace și probate contra frigurilor mari, îi întrec și nu vor păți deci ca Francezii, cu ocaziunea războiului ruso-francez sub Napoleon cel mare.

Gig.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru zidirea bisericii gr.-cat. române din Brad (comit. Sibiuului) următori Români emigrați în Americă au contribuit cu sumele de mai jos, pe lista dlu colectant Nicolae Balteș:

Nicolae Balteș, George Balteș, Ioan Sin, toți din Brad, câte 10 cor.; Ioan Popa, Cornățel, 2 cor. 30 bani; Ioan Marișiu, Cornățel, 5 cor.; George Bogdan, Arpașul-inf., 1 cor. 73 bani; George Boeriu, Arpașul-inf., 1 cor. 30 bani; George Vasu, Arpașul-inf., 2 cor.; Vasile Stoica, George Dobrin, Arpașul-inf., câte 1 cor. 25 bani; Petru Dobrin, Arpașul-inf., 2 cor. 50 bani; G. Vasu, 1 cor. 25 bani N. Vasu, 1 cor. George A. Vas, Manoil Șerb, Laurean Vas, Ilie Dobrin, Arpașul-inf., câte 1 cor. 25 George Stănuț, Găinari, 1 cor. 23 bani; Petru Virchea, Găinari, 2 cor. 50 bani; Alexandru Banciu, Dumitru Banciu, Parasciava Banciu, Găinari, câte 50 bani; Simeon Stănuț, Sășăuși, 1 cor. 25 bani; Nichitiei Lăluț, Beșimbav, 1 cor. 25 bani; Nicolae Radu, Ana Balu, Noul-român, câte 1 cor. Nănași Samu, Korparăe Sándor, Ilie Florea, Noul-român, câte 1 cor. 25 bani; Ioan P. Moise, Cichindeal, 1 cor.; Ioan Giurgiu, Cichindeal, 50 bani; Nicolae Țiglar, Cichindeal, 2 cor. 50 bani; Stefan Mitrea, Heturi, 1 cor. 25 cor.; Dănilă Rășovețiu, Fofeldea, 2 cor. 50 bani; Ioana Rășoveț, Fofeldea, 1 cor. 25 bani; Ana Rășoveț, Fofeldea, 75 bani; Silvia Rășoveț, Fofeldea, 50 bani; Petru Ilina, Găinar, 1 cor.; Alexandru Bandea, Nicolae Căpătină, Ucea-inf., câte 1 cor. 25 bani; Victor

Radu, Agnita, 5 cor.; Mihaiu Valean, Cristean 2 cor. 50 bani; Ioan Muntean, Roșia-sas, 5 cor.; Ioan Gligor, Dionisie Diția, Nicolae Closorfean, Nicolae Closorfean, june Ana Closorfean, toți din Feleag, câte 1 cor. 25 bani; Ioan Călin, Nistor Pastina, Dănilă Vulcu, Dionisie Glăjar, Simeon Marcu, toți din Porumbacul-inf., câte 1 cor. 25 bani; Ioan Banciu, Zlagna 1 cor. 25 bani; Sofia David, Zlagna, 1 cor.; Gligor Bărbat, Nicolae Hotica, Nicolae Mnrășan, Moise Popa, Ioan Hotica, toți din Zlagna, câte 1 cor. 25 bani; Ioan Rus, Zlagna, 2 cor. 50 bani; Vasile Hotica, Zlagna, 1 cor. 25 bani; Miron Nistor, Gisaș, 1 cor.; George Greavu, Oprea-Cârșoara, 1 cor. 25 bani; Petru Dobrota, Ioan Dobrota, Cornățel, 1 cor. 25 bani; Ioan Butilă, Chirion Banda, Moise Oprea, Sășăuș, câte 1 cor. 25 bani; Petru Comșa, Fofeldea, 2 cor. 30 bani.

În total 130 cor. 40 bani. pentru cari atât dlu colectant, cât și celorlați contributori li-se exprimă mulțumită.

Demetriu Clain,
per. gr.-cat.

CRONICĂ.

La fondurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” s'au făcut următoarele dăruiri: Din incidentul împlinire de 40 ani dela hîrtonirea sa de presbiter, dăruiește protobresbiterul Avram P. Păcurariu și soția sa Maria n. Blondin din Hunedoara, anume: fondului „Daruri de Crăciun săracilor noștri”, și fondului „Văduvelor și orfanilor”, fiecareia câte 10 cor. = 20 cor.

Dl Coman Gligor, învăț. pens. în Gurariului și soția sa Maria născ. Voicu, dăruiesc întru vecinica odihnă a mult regretatului lor socru respective tată Ioan Voicu, fost reprezentant comunal în Gurariului, următoarelor fonduri și anume: fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vînzare, cor. 140; fondului „Masa învățăcelilor” meșeriași, 1 cor.; fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea calfelor fără lucru, 1 cor.; fondului „Darul de Crăciun săracilor noștri”, 40 bani, și fondului văduvelor și orfanilor, 1 cor. La acest din urmă a mai dăruit văduva Maria Cașolțan, în amintirea fiului său Nic. Cașolțan, fost musicant, 2 cor.

La fondul de 20 bani: mama Ana Cașolțan și fratele Iosif Cașolțan, dăruiesc întru vecinica pomenire a fiului respective fratelui Ioan Cașolțan, fost musicant, 2 cor.; Victor I. Busoiu, farmacist, 20 bani și referentul consistorial Vic. Tordășianu, 10 bani.

Al 53, 54 și 55-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormîntare din Sibiu” a solvit zilele acestea ajutorul statutar după reșoștii membri ai Reuniunii, Ioan Voicu fost proprietar în Gurariului, Nicolae Cașolțan, și Ioan Cașolțan, foști musicanți (Sibiu).

Acestea formează casurile 53 54 și 55-lea de moarte în sinul Reuniunii noastre de înmormîntare.

Un jaf îndrăzneț. Ni-scriu următoarele: În noaptea viscoloasă de 2 Nov. a. c. făptuitori necunoscuți au spart prăvălia on. d ne preotese Regina David din Mogoș (Munții-apuseni) prădând și ducând diferite mărfuri: tăbăc, unsoare, untură, slămini etc. în preț de 300 cor. ear' din portofel bani și obligațiuni în valoare de 800 cor. Să crede că în fruntea făptuirii ar fi fost Costea Vas. Dăian, care numai de 7 luni a scăpat din temnița Aiudului, unde a fost închis pe 10 ani și 7 luni pentru alte 40 diferite jafuri comise dimpreună cu alți mai mulți tovarăși. Gendarmii urmăresc mereu — dar' fără rezultat. În decursul cercetărilor făcute săptămîna trecută vina întreagă cădea asupra lui Dăian, care într-o bună dimineață și-a luat catrafusele și s'a cam mai dus.

Adunare oprită. Mai mulți fruntași sârbi a convocat pe 1 Dec. c. o adunare a Carlovicz, ca să protesteze împotriva proiectului școlar al lui Berzeviczy. Derogatoriile politice însă au oprit ținerea adunării. Dr. Krosoievici, presidentul comitetului convocator, a apelat împotriva opreliștii la ministrul de interne.

Kuropatkin. Comandantul suprem al armatei rusești din Asia este, cum știm, Kuropatkin. Mulți s'au întrebat ce înseamnă acest nume? S'a constatat, că înseamnă: potârnică.

Un usurar. Contra unui Ovreiu, Leopold Diamant din Budapesta s'au făcut 15 arătări, în care e acuzat pentru usură. Diamant sta în legătură mai ales cu oficerii, cărora le dădea bani împrumut cu camete mari. Pentru un capital de 4000 coroane a luat Diamant camătă de 9000 cor. pentru 500 cor. a luat 1200 cor. Făcându-se arătare împotriva lui, a fost arestat.

Feriți-vă, Români, de Jidovi!

Popor descoperit. Călătorul rus Kozureff a descoperit în mijlocul deșertului Tarum, un popor până acum necunoscut. Acest popor e de obârșie europeană, e constituit în un regat neatârnat, cu capitala Guna, care are asemănare cu un oraș european din evul de mijloc. Domnitorul poporului e un om blond, de vre-o 50 ani și poartă o togă romană. Locuitorii vorbesc o limbă necunoscută.

Rămasul regilor Milan și Alexandru. După cum se scrie, fosta regină a Serbiei, Natalia, a cinstit muzeului din Belgrad colecția de arme a regelui Milan, care e vrednică la 2 milioane de franci; biblioteca regelui Alexandru a fost dăruită bibliotecii naționale serbești, ear mobilierul cancelariei l-a dat mănăstirii Cruședol, unde este înmormîntat Milan.

Earăși nenorocire în bale. „Liber-tatea” scrie: În băile dela Lupeni ear's'a întîmplat o nenorocire urmată de moarte de om. În 21 Nov. o stîncă a rupt legăturile de lemne și scînduri de sub ea și căzînd a zdrobit îndată pe băieșul Alesandru Topor, ce lucra din jos.

Lupi. În împrejurimile Trăscăului și a Jerii s'au sporit foarte tare lupii, așa că oamenilor le este frică să scoată la pășune turmele de oi. Nu de mult au omorît două oi, trei câni și un mînz; ei atacă și omoară și multe căprioare.

Omor la sfințire de biserică. În Soplânta (comit. Maramureș) s'a făcut în 20 Nov. c. sfințirea bisericii gr.-cat. române. După sfințire o parte mare de popor s'a dus la birt, unde s'a iscat o bătaie, în decursul căreia un om, George Pop a străpuns pe un altul George Stan, încât acesta a murit îndată. El a lăsat nevasta și patru copii orfani.

Cărți de icoane. În editura lui W. Krafft în Sibiu au apărut „Cărți de icoane” cu totul nouă și confecționate în chromotipie și anume: „Multe de toate”, o carte cu numeroase icoane și cu text explicativ, care ține seamă de gradul de pricepere al copilor mai mic: format 8° mare, cu învăltoare drăgălașă, cuprinzînd 6 foi; prețul cor. — 80. — „Animale domestice”, format 4° 8 foi în scoarțe tari; prețul cor. 1.50 cuprinzînd o serie de animale domestice și „Din grădina zoologică”, format 4°, 8 foi în scoarțe tari; prețul cor. 1.50 cu cele mai însemnate animale sălbatice, reproduce toate în icoane lucrate cu îngrijire deosebită; aceste cărți au mențiunea de a deștepta interesul copiilor pentru natură, de a înlesni instruirea lor și de a-i îndemna la gîndire. Ele sînt executate artistic și cu poezioare drăgălașe. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestor cărți.

Casuri de moarte. Subscriși cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor amicilor și cunoscuților, că prea iubitul și neuitatul nostru soț, frate, unchi și cumnat Pavel Moga, paroh gr.-or. rom. în Torna, după un morb îndelungat și greu, împărțit cu sf. Taine, a încetat din viață, în 10/23 Noemvrie la 1/2 8 ore a. m., în al 50-lea an al etății și al 31-lea al preoției. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre odihnă eternă, de la locuința proprie în 12/25 Nov. în cimitrul bisericeii gr.-or. rom. din Torna. Vd. Elsaveta, născ. Mangra ca soție; Vasiliu Mangre, protosințel, vicariu episcopesc în Oradea-Mare, în numele mai multor rudeni.

— Virgiliu Doctor, stud. cl. VI a gimn. ev. luteran din Sibiu, după lungi și grele suferințe și-a dat inocentul său suflet în mâinile creatorului, în 22 Noemvrie n. 1904. Rămășițele pământești s'au astrucat spre vecinica odihnă în 24 Noemvrie n. c. în cimitrul gr.-cat. din Șeulia română. Il deplâng: Ioan Doctor, paroh, și familia Dr. Em. Doctor, medic în Viena, numeroase rudeni, amici și cunoscuți.

Hymen. Olimpia Banciu și George B. Boieriu cununăți.

40 de ani de domnie. Peste 19 luni se vor împlini 40 de ani de domnie a M. S. Regelui Carol. Cu acest prilej se va publica, sub îngrijirea Academiei române, o ediție completă până la 1906 a scrierii »Domnia Regelui Carol«.

Talismanul Țarului. O foaie din Cernăuți scrie, că încă în Septembrie a. c. negustorul Tutnauer din Rădăuți a visat, că a venit la el reposatul Țar, Alecsandru și l-a rugat să trimită Țarului de acum, Nicolaie cele 5 monete (bani vechi) sfîșite, pe cari familia lui Tutnauer le păstra de 30 ani. Umbra Țarului mort a zis, că dacă monetele vor fi la Țar, Rușii vor învinge pe Japo-nezi. Tutnauer nu s'a putut răbda să nu scrie visul la Țar și acum nu de mult el a fost citat la judecătoria, unde a fost ascultat și apoi monetele au fost trimise la Țar. — Se vede, că Țarul crede totuși în minuni.

Pentru onomastioă. Presidentul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, Victor Tordășanu, din privilegiul onomastice sale dăruiește fondului de 20 bani pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, al acestei Reuniuni, 5 cor.; fondului »Asilului« pentru adăpostirea orfanilor și neputincioșilor, întemeiat de »Reuniunea română de înmormântare din Sibiu«, al cărei secretar e, 5 cor.; și fondului ce se creze la »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu«, al cărui secretariu e, anume pentru stipendiarea unui tiner spre a se califica în vrier, 5 cor.

Despre ședința literară a 11-a, ținută la 24 Noemvrie n. c. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« vom da raport amănunțit în numărul viitor al foii noastre.

Stări triste. Din Armeni ni-se scrie, că acolo poporul e stricat cu deosebire în privința beuturii. Două din trei părți sunt beutori de rachiu, dornici de-a face datorii, unde numai pot căpăta. De lucrat sunt buni lucrători, dar nu știu chivernisi și de aceea sărăcesc pe zi ce merge. Astfel deși anul acesta este rău, crîșmele sunt pline de oameni, și de aci se nasc toate reuțățile, bătaii, dușmănii, judecăți ș. a.

Noi întrebăm, că unde sunt preoții din acea comună și ce gîndesc ei despre soarta poporului, care le este încredințat lor? Ar trebui să părăsească nepăsarea și să se apuce de lucru, în conțelegere cu învățătorii și alți fruntași din comună, cum fac și alți preoți vrednici. Să se apuce de lucru în curînd, până nu e târziu. Întrebăm, că oare nu s'ar putea întemeia vre-o însoțire d. e. de cântări și de cetiri etc.? Cei chemați să vadă.

Vifor pe mare. Pe Marea neagră și Marea-marmoră a fost zilele trecute viforuri mari. S'au cufundat mai multe vapoare, înecându-se mulți oameni. Lângă Batum s'a cufundat un vapor grecesc, perind 90 de oameni. O altă naie, numită Nicolau, și-a pierdut calea și s'a cufundat; dintre călători numai puțini au putut fi mîntuiți. Asemenea s'au nimicit multe alte năi mici, înecându-se în mare parte și matrozii.

Bătăie la universitate. Sâmbătă a fost bătăie la universitatea din Budapesta între poliști și tinerime. Tinerimea voia să deschidă poarta principală a universității care de când cu agitația contra lui Tisza era în-cuiată. Atunci se iviră pe stradă mai mulți poliști. Mai mulți tineri au înjurat pe poliști și aruncau pe ferești cu bucăți de carbuni. Atunci poliștii au pătruns în universitate, unde s'au încăierat cu tinerii. Mai mulți tineri au fost răniți. Poliștii numai la provocarea rectorului au părăsit universitatea.

Din Turnișor (l. Sibiu) ni-se scrie, că acolo s'a spînzurat în 25 Nov. c. o femeie desas în podul casei. Nenorocita a lăsat după sine 6 copii.

Urși pușcați. În jurul Lăpușului ung. încă din vară făcea prădăciuni o ursoaică cu doi pui ai ei. Un proprietar din Lăpuș a pus într-o sară în pădure un cal mort și s'a pus la pîndă. După miezul nopții s'au ivit puii și în urma lor ursoaica și proprietarul i-a pușcat cu două pușcături pe toți trei.

— Vînătorul Petru Muțiu din Rășinar a pușcat Sâmbătă seara în pădurea Șanta, lângă Rîsadului 3 urși, unul mare și doi mai mici. Muțiu a dat de Vineri de urma urșilor, cari l-au condus la un bîrlog. De aici pe doi l-a scos aruncînd pietri în bîrlog și apoi l'a împușcat, ear' pe al treilea l'a pușcat în bîrlog, unde s'a băgat curagiosul vînător.

Sinucidere. În Timișcubin s'a sinucis cu un revolver Antoniu Gyurenac, conducătorul cărților funduare de acolo. El credea, că e prigonit și aceasta l-a făcut să se omoare.

Arestări în Constantinopol. În Constantinopol s'a descoperit earăș o conjurație de a Turco-lineri. În urma acesteia au fost prinși preste 50 de ofițeri și deregători. Arestările s'au făcut noaptea, în liniște, dar pentru aceea tot orașul vorbește despre ele. Cei prinși au fost duși cu o naie în Arabia. Tot cu acest prilej a fost amenințată o doamnă medic Dr. Siebold, că va fi espulsată din Turcia, fiind ea supusă germană. Despre aceasta se presupune, că ducea scrisori la Turcii tineri de la reposatul ex sul tan, Murad V.

Lucruri slabe. Din Poeana Sibiiului ni-se scriu următoarele: În mai multe rînduri am cetit în prețuita »Foaia Poporului«, ca să ținem strîns la națiune, la biserică și la școală și noi drag am și jertfit de ne am ținut școalele noastre confesionale aproape tot din arunc, căci venite la comună nu avem și astăzi plătim 7 învățători și trei preoți și un capelan. Acum venim și întrebăm că frumos este ca conducătorii noștri preoți și învățători să dea școalele noastre pentru ospet? Mai în anul trecut au dat școala de au făcut în ea ospet pentru o fată dintr'un birt, care nici din satul nostru nu a fost, acuma tot asemenea pe Dumineca trecută au dat școalele amîndouă tot pentru ospete. Mai departe în vara trecut preoții noștri au vîndut cimitrul unui măcelar, de l-au păscut cu vitele, adevă au făcut cimitrul izlaz pentru 12 florini și banii nici până astăzi nu l-au predat bisericii. Noi cerem ca cimitrul să fie cruțat, căci vitele se freacă de crucile dela morminte și strică și mormintele. Cerem ca cei cari sînt în drept, anume Ven. consistor să ia măsurile de lipsă a delătura aceste lucruri nedemne.

† Dr. Miloș Stefanovici, adv. în Pojon, mare naționalist slovac și luptător național, a încetat din viață în 21 Nov. c. Stefanovici a fost între altele apărător în procesul memorandumului, la Cluj și era foarte popular între Români, cari îi păstrează o frumoasă amintire.

Ilustrate. La redacția »Foi Poporului« se află de vânzare cărți postale ilustrate pentru Crăciun și Anul-Nou etc. de toată frumusețea. Atragem luarea aminte a cetitorilor asupra acestor dragălașe cărți postale.

Român mort în America. Din Sunman Indiană (America) ni-se scrie, că economul Dionisie Sîrbu din Ucea-sup. (comit. Făgăraș) plecînd în 12 Nov. c. la 6 ore dimineața la lucru, din nebagare de seamă a fost călcat și ucis de un tren de persoane, rupîndu-i mîna dreaptă și coastele. A fost înmormîntat în Weisburg Indiana. Răposatul a fost în vîrstă de 45 de ani, a fost de trei ani la America și a rămas după el nevasta și 2 copii. La înmormîntare au luat parte Dumitru Purecejun, Moise Purece, și Ioan N. Stefan, toți din Ucea-sup.

În terapia modernă se recomandă tot mai mult de către medici folosirea apelor minerale naturale, între care cu deosebire apa amară Franz Iosef, cea mai bună apă în felul său, care pe lângă aceasta e recunoscută ca mijlocul natural purgativ, singură plăcută la luat. Se poate căpăta pretotindinea.

Un calendar gratuit a edat bine cunoscuta fabrică de săpun și lumini George Schicht în Aussig. Fiecare econoamă de sigur va saluta cu bucurie aceasta, când la cumpărarea produselor foarte iubite a firmei George Schicht poate lua gratis acasă și un calendar, a cărui cuprins e foarte bogat și voluminos. Fiecărei econoame îi va fi spre folos, a-l ceti.

Prețul bucatelor.

În Făgăraș: La tîrgul din Făgăraș dela 25 Nov. c. bucatele au avut următoarele prețuri: Grăul per hectolitru 15—16 Cor. Secara 10—11 Cor. Orzul 9—10.50 Cor. Ovăsul 6—6.50 Cor. Cucuruzul 9—12 Cor. Sămînța de cânepă 10—12 Cor. Crumpele 3—4 Cor. Mazărea 20—24 Cor. Fasolea 22—26 Cor. — Onțele s'au vîndut câte 7 bucăți cu 40 bani.

În Lugoj: Grău prima calitate per hectolitru cor. 18.80; de mijloc per hectol. cor. 18.20; secară prima calitate per hectol. cor. 14; de mijloc per hectol. cor. 14; orz prima calitate cor. 14.40; orz de mijloc cor. 12.80; ovăs prima calitate per hectol. cor. 12.80; ovăs de mijloc per hectol. cor. 12.20; cucuruz prima calitate per hectol. cor. 12.20; cucuruz de mijloc per hectol. cor. 16; mazăre cor. 48; linte cor. 56; fasole cor. 34; cartofi cor. 10.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

M. L. în Gerl. »Soia« se seamănă primăvara; în decursul iernii vom da deslușirile de lipsă.

B. Z. în Lud. Se află la librăria W. Kraft, (Sibiu) de Aluș. Prețul 80 bani și 5 b. porto. Trimite acolo banii.

La mai mulți. Rînd pe rînd vor urma cele trimise.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografia« Iosif Marschal

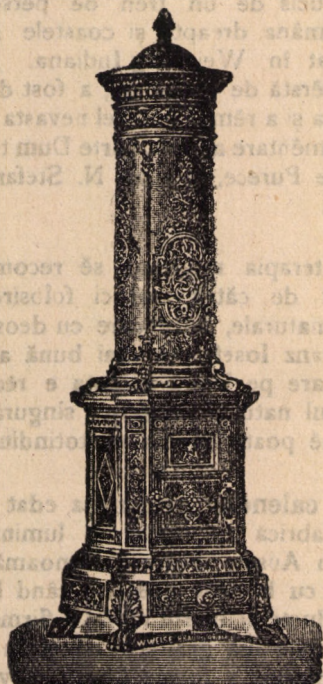
Apa minerală amară

Francisc Iosif

Representanță proprie de ape minerale amare.

(V. secț. de med. a Casei generale de bolnavi în Viena).

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fier cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depozitul din Sibiu, sau franco din atelier la fiecare stațiune.

La cerere se trimit preț-curanturi.

Depozit bogat în *tase*, în *sîrme* și în *place de sobă*, în *instrumente de camin* și în *păstrător de instrumente de camin*.

Cărbuni de peatră și Coaks
50 kilograme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli
241 5— Sibiu.

Viezuri vii,

urși, lupi, vidre, mățe sîlbatică, căprioare, jderi, vulpi, veverițe, nevăstuici ș. a., mai departe toate soiurile de paseri răpitoare, precum ulii, corbi, tot felul de buhe etc. cumpără totdeauna cu prețuri mari

Ioan Schmidt,

comerciant de animale

263 1—3 Sibiu, Schlangengasse Nr. 5.

Ocasiune rară!

Surprinzător de ieftin.

600 bucăți obiecte de podobă numai cu fl. 1.75.

Un orologiu excelent de precizie, aurit, cu garanță că umblă bine 3 ani, împreună cu un lanț potrivit; o cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 bucăți batiste, 1 inel elegant cu peatră imit. pentru domni, un portmoneu elegant de piele, 1 escelentă oglindă de buzunar, 1 păreche de bumbi de manșete, 3 bumbi la piept, 3% aur-dublă, unelte de scris de nickel, 1 album drăgălaș cuprinzând 36 de chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parisian, elegant, (novitate), 1 păr. de butoni de peatră brilliant simili, foarte seducătoare, 3 obiecte de lux, mare veselie pentru tineri și bătrani, 20 de obiecte de corespondență și încă alte 400 bucăți diverse obiecte, cari n'au să lipsească din nici o casă. Toate la olaltă cu orologiu, care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.75. Trimiterea se face cu rambursă sau cu plata înainte trimisă prin casa de expedițiune

255 1—1

A. GELB, Krakau Nr. 40/II.

Risico e eschis, căci pentru-ce nu convinge se trimit bani îndărpt.

Cadouri pentru Crăciun
și Anul-Nou.

Eftin de minune!

500 bucăți cu fl. 1.85.

Un orologiu excelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de cravată cu brilliant-simili; un inel aurit cu peatră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, guler și un piept, gar. 3%, aur-dublă, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nickel; o etui de oglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legață; 12 bucăți de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 395 bucăți diverse, cari sînt folosite în casă, sînt gratis. Toate la olaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât îndărpt bani. 217 1—1

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

235 6—52

Strada Ocnei.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare,
scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

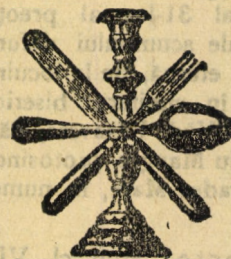
Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent
contra întabulări și altă garanță.

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

O cumpănă de casă gratuit

Din cauza îmbulzei de mărfuri în magazinul meu, furnizez cu prețuri fabuloase de ieftine *mărfurile mele de argint mexican* și anume:

- 6 cuțite de masă
- 6 furculițe
- 6 linguri
- 12 linguri de cafea
- 6 cuțite de desert
- 6 furculițe de desert
- 1 lingură de scos supă
- 1 „ „ „ lapte
- 2 elegante feșnice de salon

16 bucăți la olaltă numai cu
6 fl. 50 cr. 259 1—2

Afară de aceste fiecare cumpărător primește ca dar **gratuit și cu garanță o cumpănă de casă** de o putere de 12½ chgr.

Argintul de Mexico este un metal alb și din lăuntru, pentru a cărei cantitate primesc garanță pe 25 ani. Expedarea se face sau trimițându-se banii înainte sau cu rambursă postală din magazinul european

Auffenberg József

Budapest VI., Huszár-utca 6/M sz.

Pentru 5 coroane

trimit 4½ kilograme (cam 50 de bucăți) de

săpun de toaletă

din flori din trandafir, liliie, iorgovan, violele, rezedă, iazmin și lăcrimioare. După primirea banilor sau cu rambursă postală, expediază

Auffenberg József

Budapest VI., Huszár-utca 6/M sz.

Gratuit!
Un portret
mărit

M. BRECKNER

Strada Cisnădiei Nr. 11-13 251 4-

La
cumpărare
de 20 cor.

Articli de pontofărie.

Asortiment de tot nou!

Articli de pantofărie de tot soiul pentru băieți, dame și domni. Cele mai bune și mai durabile, ce se pot oferi pentru un preț anumit.

Pentru casă și drumuri, pentru baluri și nunte.

Cele mai bune mijloace de călătorie se află întotdeauna.

Galoșii Harberg Viena
„Marca Vulturul”
sunt
cel mai buni.

Pentru
domni c. 5.—
dame » 3.—
băieți » 2-30

De
cel mai
nou fason
și de
potriveala
cea mai
escelentă.

Articli de modă pentru băieți și dame.

Asortiment bogat în loc!

Bluse, rochii, jupoane și costume gata fason englezesc, haine de băieți, vestimente, chipluri, căițe și șurte, mănuși de iarnă de toate soiurile.

Toate
feliurile
de articli
de ciorapi
și de
croșetat
în
esecuția
cea mai
bună.
Product
propriu.

Novități
în
articli de
blănărie,
gulere,
manșoane,
coliere
și
boas de
pene.

Cravate
pentru
domni,
gulere
și
manșete.
Cămeși,
albe
și
colorate.

Articli de sticlărie, porcelan și galanterie

Service de sticlă și porcelan

în execuție simplă și foarte fină. Vaze, garnituri-decorative, doze, cești și nipuri. Busturi și statuete de porcelan a bărbaților renumiți.

Port-
moneuri
și
portofele,
duse
pentru
bilete
de vizită,
tigări
și
tigarete.

Mare
esposiție
de cei
mai noi
articli
de
jucării
pentru
Crăciun.

Articli
de
cadouri
pentru
ori-ce
ocazie
în cel
mai mare
asortiment.

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Heltnergasse nr. 6),
(în fața hotelului „Împăratul Romanilor”).

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

111 25-26

Reproducțiuni

de platină până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier.

Despărțământ special pentru pictură de portrete.

Astma,

Cei îmbolnăviți de catar de plumâni, sângerare de plumâni, boală de plumâni, durere de stomac

să-și ia atâta timp și să examineze scrisorile de mai jos, cari dovedesc vindecarea. Acesta e numai numărul disparent a celor-ce sosesc în continuu. Să publică fără nici o observare, de oare-ce experiența ne arată, că publicul suferind își știe face el însuși mai bine opinia sa. Estrasele de scrisori, abstrăgând dela unele mici modificări stilare, sunt publicate verbal, dar cu lăsarea afară a mulțumitei și a criticii asupra curelor fără rezultat de mai nainte. Scrisorile originale se pot vedea și ar fi foarte de dorit, ca cât mai mulți să o facă aceasta. Autoritățile au făcut-o deja. Abaterea dela adevăr, fără privire că aceasta se referă la introducerea sau la descrierea vindecării, care-i urmează, ar cauza mare pedeapsă. Ca laicul să poată afla la timp, deja la cel mai mic simptom, ajutor, fără să aștepte dezvoltarea morbului, înșirăm aci **simptomele**, cari obvin mai des: tuse, care întărită adese la vomare. Scurpat uscat. — Înțepătură în piept și spate. — Simțire de greutate pe umeri. — Asudări noaptea. — Mâni și picioare de obicei reci. — Greutate de respirație. — Respirația e urmată mai târziu de sunet șuerător și răgușit. — Scurpare de sânge. — Batare de inimă neregulată, adese-ori tare, împreună cu un mare simț de frică. — Durmire puțină. — Mistuire slabă. — Pentru continuarea curei e de lipsă descrierea punctuală a rului, trebuie spus, care e ocupația și că reci sunt picioarele. — Adresăm așa:

Institut de cură „Spiro Spero” Dresden-Niederlössnitz, Schulstr. 124/k.

Catar de plumâni de 25 ani

În etate de 18 ani mi-am pierdut sănătatea prin aceea, că fiind încălzit am beut un păhar de apă rece. A urmat o tuse grea, umblarea îmi cădea greu, în urma nădușelii și greutatei de respirație. La un an toate au încetat, ea' peste puțin ear' a urmat această stare, cu deosebire în căldură mare și toamna și peste tot în vreme neguroasă. Starea îmi devenia tot mai rea, așa că adese-ori credeam, că mă nădușesc. Am consultat mai mulți medici, dar' acestia nu mi-au putut procura decât alinare. În urma tusei și a respirației grele așa m'am slăbit, încât noaptea numai în stare de sedere mă puteam odihni. În urmă atacurile aceste se repetau în fiecare săptămână și se manifestau în formă de tuse, șuerătură și răgușală în țevă de respirație, durere de piept, bătăi de inimă, așa că nu mă puteam culca pe o parte, ci totdeauna trebuia să stau șezând. Atacurile aceste durau câte 4-5 zile și nopți. Nu puteam să mă odihnesc încălta decât câte 2-3 zile și carăși începeau. Medicii îmi ziceau adese, că suferințele îmi sunt incurabile și numai alinare se poate da. Sămănța rului rămâne pe vecie. Ultimul medic a declarat, că sufer de catar de plumâni învechit și umflătură a țevii de respirație. În fine, când am slăbit cu totul și mi-am urit și viața, am cetit în ziare rezultatele escelente de vindecare a institutului de cură Spiro-Spero. Aceasta m'a incurajat și m'am adresat la institut pentru ajutor. La începutul curei mi-se părea ca și când starea mi-s-ar înrăutăți, dar' incurajat de pacienții deja vindecați, am continuat cura și la 3 săptămâni, spre cea mai mare a mea bucurie, am simțit îmbunătățire. De aci înainte vindecarea a progresat repede și nu peste mult m'am și sculat din pat. După o cură de 2 luni, mulțumită lui D-zeu, mi-am putut începe de nou ocupația și o continuu și acum, fără ca să fi rămas ceva urmă a boalei mele groaznice.

Imi țin de datorință a da espresione mulțumitei mele recunoscătoare pentru sfatul bun și ajutor și bucurios recomand tuturor suferinzilor, să folosească prețioasa cură a institutului Spiro-Spero.

Cu deosebită stimă
Anton Deisl, Steyr, (Austria-sup).
str. Duckart 17.

Astma, catar la țevă de respirație

Cu bucurie descriu, după cea mai bună a mea știință, cauza și vindecarea boalei mele. Fără nici un simț premergător s'a ivit în o dimineață

în țevă de respirație o simțire de răgușală și horcăit. Totodată s'a adaus rului greutate de respirație, care se mărea zi de zi și la cea mai mică efortare asudam tare, ceea-ce avea mari desavantagii. Tusa era așa de tare, încât de multe-ori cădeam jos la pământ inconșciu. Natural, că în astfel de împrejurări n'am fost capabil a lucra mai departe. Nu puteam nici să mă culc, trebuia să stau șezând ziua și noaptea. Deja la cea mai mică mișcare se urca greutatea de respirație și atunci în adevăr m'aș fi bucurat dacă moartea m'ar scăpa de suferințe. În adevăr trebuie să mărturisesc, că eram foarte prăpădit. Căutând mult prin ziare, am aflat un leac, așa numitul praf de astma. Acesta mi-a adus ceva alinare, dar' de vindecare nici vorbă nu era. L-am folosit aproape 2 ani și am spesat cu el vre-o 70 de marce. Apoi m'au făcut atent la cura institutului Spiro-Spero am hotărât să fac experiența și cu aceasta. Deja primele îndrumări, de cari am fost împărțit, m'au încunajat și cată, cura aceasta s'a dovedit de cea mai bună. Am urmat îndrumărilor energice și diligente și pot zice cu drept că după D-zeu d-tale îmi pot mulțumi zilele ferice, de cari earăși am parte. Că d-tale o voi recomanda la toți. Cu deosebită stimă și mulțumită.

Xaver Francisc Wagner,
Hannstetten (Bavaria).

Validitatea subscrierii de mai sus o testifică.

Hannstetten (Bavaria).

(L. L.) **E. Hüber**, primar.

Catar de plumâni.

Înainte cu doi ani m'am bolnăvit în catar de plumâni. Un timp am tământat lucrul, în fine am recurs la ajutor medical. Mi-au prescrie diferite lucruri, dar' durere, fără nici un rezultat. Am răbdat suferințele până în Febr. c. Atunci din întâmplare am cetit prin ziare despre institutul de cură Spiro-Spero. M'am adresat în scrisoare și peste trei zile am căpătat îndrumările cu privire la cură. Îndată am și început cura și în câteva săptămâni am simțit îmbunătățire și azi pot esprima institutului de cură Spiro-Spero mulțumită recunoscătoare pentru îngrijirea în adevăr cu atenție și pentru deplina însănoșare. Pot recomanda acest institut ori căru suferind. Taxa de cură și așa nu e mare.

Emm Kratzer, soție de armurar,
Ingolstadt, str. Mürzenberg 7.

Boală de plumâni, sângerare de plumâni.

La 1899 am căpătat catar în virful plumânilor, încordându-mă prea mult la muncă; din acestă m'am însănoșat, până au stat în cură medicală. Neștiind, că la o astfel de boală e de lipsă cură neîntreruptă, la 1902 m'am bolnăvit de nou în catar de plumâni, la care s'a adaus vârsare de sânge, așa, că am căzut la pat. Aceasta a fost cauzată earăși ce încordarea în lucru, de aerul rău etc. În fine am primit cunoștință despre institutul de cură Spiro-Spero, în Niederlössnitz lângă Dresda. Mi-a succed, ținându-mă punctual de instrucții, a alunga deplin boala și spor, că nu voiu mai avea parte de ea. Repet deci mulțumite mele recunoscătoare.

Ioan Buxbaum, Haselbach,
I Stockerau, Austria-inf.

Adevărul acestei declarații îl recunoaște
antistia comunală.

Kronberger, antiste comunal.

Catar de stomac și de intestine.

Institutului de cură Spiro-Spero îi sunt dator cu mulțumită recunoscătoare, pentru rezultatele miraculoase, la cari a ajuns cu mine, 18 ani am suferit de mistuire rea, slăbiciune de stomach și lipsă de apetit. Corpul meu era tot umflat și trebuia să iau mereu purgative. Sufeream de insomnie, în picioare simteam așa slăbiciune, încât numai greoiu mă puteam mișca. Aveam adese-ori amețeli, mâinile și picioarele îmi erau adese-ori reci ca gheața. În timpul boalei trebuia să mă rețin de-a gusta legumă și prăjituri ceea-ce m'a supărat mult. M'au curat mulți medici, dar' fără rezultat. Atunci am fost făcut atent prin un inserat de ziare la institutul Spiro-Spero, am urmat cura acestuia și am observat grabnic efectul favorabil.

În urma curei corespunzătoare nu peste mult am avut apetit, scaun regulat și dormeam bine. Nu peste mult mistuiam bine mâncările și în 4 luni m'am vindecat deplin. Numai institutului Spiro-Spero am să-i mulțumesc, că acum la etatea de 70 ani m'am scăpat de boala mea îndelungată. În urma curei sigure și ieftine recomand acest institut cu căldură tuturor, cari sufer în asemenea boală.

Cu deosebită stimă.

Terezia Horn, privatieră,
Viena, 16, piața Stillfried 5.

261 1-1

Cura se face prin scrisori și se poate continua fără ca cineva să-și întrerupă ocupația. Să poată corespunda nemțește sau ungurește.

Publicațiune.

Comuna Orlat exarândează pe timpul dela 1 Ianuarie 1905 până în 31 Decembrie 1907 noua **ospătărie comunală**, constatatoare din 5 odăi aranjate cu toate cele de lipsă: popicărie, grajd, ghețar, pivniță și edificii laterale. Licitatiunea se va ține în **11 Decembrie 1904, la 10 ore a. m. în cancelaria comunală**. Licitatiunea e verbală și după trecerea fiecărui an ambele partide au dreptul de abdicare.

Prețul de strigare: 1000 cor.

Vadiu: 100 cor.

Condițiunile speciale se pot vedea în cancelaria comunală.

Orlat, în 29 Noembrie 1904.

267 1—1 Primăria comunală.

Nr. 46/1904.

264 1—1

comp.

Publicațiune de licitațiune.

Comuna **Copăcel** esarândează pe calea licitațiunii pășunatul întreg al compozesoratului de pădure din loc, numit „Plaiul Manului”, Stănișoara de sus și de jos, Petricea și fețele toate la olaltă. Licitatiunea se va ține în **4 Decembrie 1904, la 10 ore a. m. în școala comunală din Copăcel**.

Prețul strigării 600 cor. Vadiul 20 cor. Licitatiunea se face pe întreg anul 1905

Condițiunile se pot vedea la președintele Iacob Grecu.

Copăcel, în 17 Noembrie 1904.

Iacob Grecu,
președinte.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedica ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de leucitor și curător e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodelor seu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de besică, de țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a. m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezii).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 19—

50.000 părechi de ghețe.

4 părechi de ghețe numai cu fl. 2.80

din cauza de cumpărare a unei mari cantități în articlii de ghețe, cât timp ține proviziunea, se vor vinde pe preț de nimica. 1 păreche de ghețe pentru domni și 1 pentru dame, de piele brună sau neagră, cu șinoare, l. calitate, galoșai, cu talpă bătută tare cu cuie, mai departe 1 păreche de ghețe de modă pentru domni și una pentru dame, cu pasepoil, foarte elegante, fasonul cel mai nou, tare, căptușiți cu materie caldă, provăzuți pentru iarnă, foarte dragă-lăși și ușori. Mărimea după centimetri. Toate 4 părechile costă numai fl. 2.80. Expedarea se face trimițând banii înainte sau cu rambursă prin

Esportul de ghețe S. URBACH

Cracovia Nr. 286. 227 1—1

Schimbul se primește, și banii se retrimite fără amănare, astfel că riscul e cu totul eschis.

Pentru tipar responsabil Ioanif Marschall.

BANI! BANI! BANI!

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma legăturilor avantajoase ce avem cu cele mai puternice bănci din țeară și străinătate, suntem în plăcuta pozițiune a esopera

cele mai ieftine și cele mai favorabile

împrumuturi hipotecare.

(Pe pământuri ori-și-unde, pe edificii însă numai la orașe și orășele). — Împrumuturile se dau pe termen de 10—50 ani și anume: pe pământuri cu $4-4\frac{1}{2}\%$, ear' pe edificii cu $4\frac{1}{2}-5\frac{1}{2}\%$.

Pentru votarea unui împrumut se recer următoarele documente: 1. Estrasul cărții funduare. 2. Copia foi catastrale și 3. Cărtica de dare. Cu documentele deodată este a se trimite suma de 3 cor. pentru manipulare și pentru acoperirea speșelor postale.

Cu informațiuni și prospecte servim pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil, pentru răspuns.

Tot prin noi se pot contracta **asigurări de viață** cu condițiuni nemaipomenite, primind asiguratul la expirarea termenului de asigurare dividende până cam la 50%, a sumei asigurate, ear' în cazul morții nu numai că primesc erezii întreaga sumă asigurată, ci li-se restituie și toate ratele solvite până la moartea asiguratului.

Intrevenim la **cumpărarea și vânzarea de realități**. Cine dorește a cumpăra ori a vinde **pământuri, edificii, păduri, mine și întreprinderi industriale**, se ne descrie obiectul și totodată se trimite pentru corespondență și ținerea în evidență taxa de 5 cor., contra căreia sumă facem oferte interesatilor insinuati. 242 3—

În fine mijlocim cumpărarea de **instrumente și mașini agricole**, precum și **motoruri de ori-ce soțu**, dela cele mai mari fabrici și cu prețurile cele mai moderate, pe lângă avantajoase condițiuni de plată.

Oferte sunt a se adresa la:

„PECUNIA”, întreprindere de credit
Sibiu (Nagyszeben). — Strada Poplăcii Nr. 27.

Negustorie cu vechiu renume, esistând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

gluvaergiu

Sibiu, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de obiecte de po-doabă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposit de fabrică de utensilii bisericești, pentru bisericile greco-orient. și greco cat.

265 1—

Mare desfacere în daruri de Crăciun și Anul-Nou.

Subsemnata, îmi iau prin prezenta permisiunea a Vă invita, ca să binevoiți a visita:

Esposițiunea broderiilor artistice moderne
precum și a lucrărilor d'a-jour, d'a-jourate și altele

esecutate pe mașina de cusut Family originală Singer. — Lucrările espuse dau un chip foarte marcant asupra succeselor admirabile, cari prin această nouă manieră de brodat se pot ajunge în timpul cel mai scurt și vor dobândi ear' favoarea tuturor amicilor a activității manuale feminine.

Esposițiunea se ține în localitatea „Gesellschaftshaus” și este deschisă dela 3 Decembrie până la 8 Decembrie incl. — cu intrare liberă — în fiecare zi dela 8 ore dimineata până la 5 ore seara.

Cu deosebită stimă

Mașine de cusut, societate pe acții Singer Comp.

Sibiu, Bahngasse Nr. 5.

266 1—1

Cel mai bun
săpun (inima săpunului).

Tot felul de lumini
prima calitate
în tot felul de executare și mărimi
din **ceară** și **stearin**
pentru **biserici** și **case**.

Mai ieftin se poate cumpăra în
depositul de lumini și săpun

Rudolf Henter

Sibiu, Strada Faurilor Nr. 7.

Pentru revenzători prețuri re-
duse în măsură însemnată. 256 3-4

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune
cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate
cor. 18.—, cor. 24.—; albe ca zăpada, moi,
pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb
și reprimire se admite pe lângă rebonificare
de porto. 258 2-6

Benedickt Sachsel, Lobes

posta Pilsen, Boemia.

Debilitate bărbătească,
boale de nervi

păcate secrete de-ale tinereții și escese.

Praful **Peruin**

al

Drului WRUN.

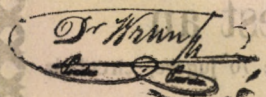
Praful Peruin al Drului Wrun e unicul și
singur potrivit a sista ori-ce slăbiciune a organelor
de producție și naștere și astfel a delătura la bărbați
impotența (debilitate bărbătească) și la femei
nefructificarea (sterilitatea) și el este și un medi-
cament de neînlocuit la slăbiciuni, provenite prin
perdere de sucursi și sânge, la stare de debilitate,
causată prin escese, onanie și poluții nocturne, ca
singurele cauze ale impotenței (debilitate bărbă-
tească) mai departe la toate boalele de nervi.

Ce sunt nervii? aud pe mulți întrebând.
Nervii sunt adevărații mijlocitori a ori-cărui simț-
ment, toate impresiile externe ce le dă ele se primesc
și se mijlocesc, cari apoi pot produce bucurie, grije,
durere și năcaș! Ele se răspândesc în întreg cor-
pul, ca o rețea de telegraf. Cum diferite sunt
cauzele, așa diferite sunt și aparițiile boalelor
de nervi.

În linia prima stări de debilitate, slăbire ge-
nerală și pierderea puterilor, față palidă, ochi
băgați în lăuntru, încunjuțați cu cerceane viete,
slăbirea memoriei, indispoziție spirituală, insom-
nie, dureri de șele și spinare, sgârșiri histerice,
obstipație, temere fără cauză, încunjuțarea socie-
tăților vesele, incapacitate, boale femeiești, tre-
murarea mânilor și picioarelor, anomie etc.

!AVIS!

Pentru a fi ori-cine sigur, că primește „Praful-
Peruin“ veritabil de Dr. Wrun și a nu-l confunda
cu imitații periculoase, cari au același nume ori și
cine se fie atenți la marca mea de scuture (un inger
ținând o creangă în mână) și la manupropria mea,
cari se află atât pe șatule, cât și pe instrucția de
întrebuințare. 225 8-30

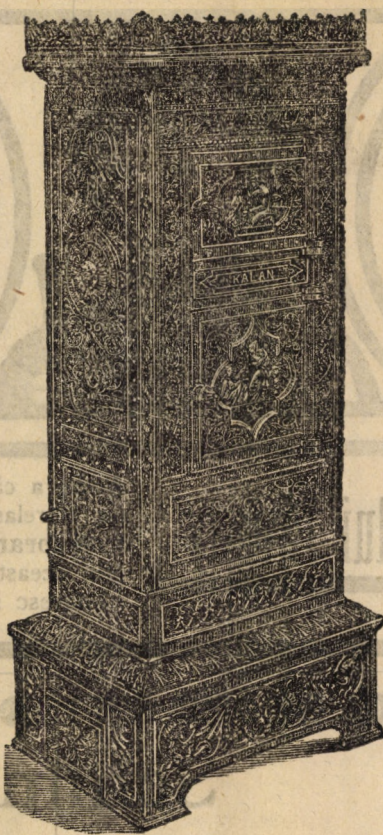
Prețul unei șatule, împreună
cu instrucția de întrebuin-
țare este 3 Cor. 60 b.

Depositul principal:

Iosif v. Török,

farmacist

Budapesta, Königsgasse 12. — Andrássy ut. 26.

Paul Nendvich în Sibiu.

Sobe și cuptoare de fert
(Sparherde)

de toate prețurile

în executarea cea mai simplă și
cea mai bogată.

Liferare se face din 245 5-6

Sibiu și Alba-Iulia

sau la dorință

franco

la ori-care stațiune de cale ferată.

— Liste de prețuri la cerere. —

Paul Nendvich.

Deposit în Alba-Iulia.

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir,

Mignon,

Pianino,

Harmonium,

în salonul de clavire al lui **F. A. Kauffmann** și se recomandă cu căldură olavirele
ou mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianiști, cari știu prețul modul de joc
foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai
mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă
și contra influențelor externe, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui **F. A. KAUFFMANN**, strada Urezeului nr. 11 și din
1 Sept. încolo în Piața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandai de corp), intra-
rea în Armbrustergasse.

Sunt în toată vremea în deposit olavire folosite, trase de nou cu piele, și se
iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în execuția cea mai solidă.

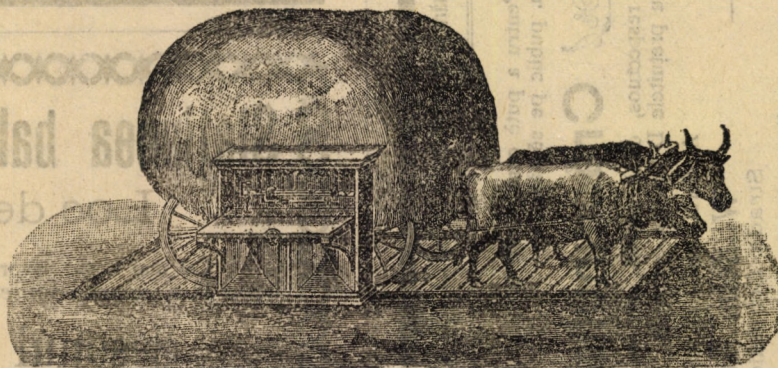
174 9—

Tot acolo

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a fimei: **F. Robert Reinhold**, pro-
prietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școalei societății fabri-
canților de clavire din Viena.

Cel mai important obiect pentru fiecare

● **econom și pentru ori-ce comună.** ●

Premiată în 1903 la expoziția industrială Sibiu,
medalia de aur 1903 la expoziția economică Sibiu
și premiul, medalia de argint.

Premiată în 1903 la expoziția industrială Sibiu,
medalia de aur 1903 la expoziția economică Sibiu
și premiul, medalia de argint.

Cea mai nouă basculă (cântar) cu pod și cursor sistem Hess,
pentru cumpănirea vitelor și a ori-ce fel de cară încărcate.

Bascula este montată în pat de fer și este construită întreagă din fer și oțel (podul
basculii este acoperit cu lemn de stejar).

Catalog de prețuri ilustrat despre cântare de tot soiul **gratis** și **franco** prin
fabrica de cântare

33 20-26

Victor Hess, Sibiu (Ungaria).

Franzbranntweinul lui Brázay.

100 3-3

Acela, a cărui gât e inclinat spre răcire, se nu întrelase a-și clătări zilnic gâtul cu Franzbranntweinul lui Brázay de oare-ce prin aceasta gâtul și articulațiile gâtului se întăresc și se fac rezistente contra răcelii.

Inființat la 1842.

Gustav Theil,

I-ul atelier transilvan de scobit și ascuțit pile, cu forță motrice de apă.

Sibiu, strada Gușteriții 42.

Preia toate soiurile de pile tocite sau asemenea pentru a le ascuți de nou, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Liste de prețuri la cerere gratis și franco. 212 10-10

Inființat la 1842.

Giuvaergiu și graveur A. MORA WETZ

Strada Cisnădiei 14 SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de

**giuvaere, aur, argint
și argint de China.**

Cea mai renumită negustorie de aurării.

Atelier propriu pentru lucrări nou
și reparaturi. 237 6-

Serviciu real. Garanță conștientoasă.

Reproducere în diferite mărimi, în fotografie și pictură, se primesc chiar și după fotografiile cele mai vechi.

Comandă se primesc:
în zilele săptămânii: de la 8 ore dim. până la 6 ore seara.
în sărbători și Duminică: de la 8 ore dim. până la 4 ore d. a.

Atelier artistic de fotografie și pictură
Wilhelm Auerlich.
Strada Cisnădiei Nr. 13.

249 4-

Pentru a putea corespunde la timp tuturor pretențiilor on. public pe sărbătorile

Crăciunului

mă rog respectuos, după putință, cât mai îngrabă a mă onora cu prețurile D-Voastre comande.

Luări cu electricitate se fac numai până la 6 ore seara.

Schimbare de local.

Subscrisul prin aceasta îmi iau voie a aduce la cunoștința p. t. public, cum-că Atelierul meu de pantofărie din Piața-mare cu 1 Decembrie st. n. a. e. l'am mutat în

Strada Măcelarilor Nr. 14

(în fostul edificiu de poștă.)

Totodată îmi exprim cea mai mare mulțumită stimaților mei mușterii pentru încrederea arătată până acum față de întreprinderea mea cu rugarea, ca de acea încredere și bunăvoință să fiu și în viitor împărțășit.

Rugându-mă de sprigin binevoitor, semnez

263 2-6

Cu deosebită stimă

Constantin Dragoș, măiestru-pantofar.

Spectacol de primul rang.

Sibiu, Piața Hermann.

Mare muzeu istoric și mechanic

Figuri artistice în mărime naturală din prezent și trecut, reprezentând persoanele cele mai însemnate.

Prețul intrării 30 bani.

Deschis în fiecare zi de la 9 ore dimineața până la 9 ore seara.

Cu iluminatie strălucită.

Muzeul este foarte frumos aranjat.

De o cercetare numeroasă se roagă

Cu toată stima

260 2-4

Direcțiunea.

Stațiunea balneară „Felix“, lângă Oradea-mare.

Loc de cură pentru iarnă și vară.

Cel mai bogat izvor natural cald cu pucioasa din Europa 49°, cantitatea zilnică 17 milioane litre, contra *reumei* și *podagrei*, mod de cură de beut și scădat.

Sesonul de iarnă introdus în acest an

165 de odăi de locuit comode, aranjate de nou anul acesta, parc și păduri de 70 jugere, circulația anuală mai mult de 7000 de oaspeți stabili.

Vara comunică zilnic 16 trenuri, și iarna 4, medic stabil de băi, stațiune de cale ferată, poștă, telegraf și telefon.

Prospect franco și gratis.

Penziune:

240 5-8

Din 1 Octombrie până în 1 Mai scaldă și provizie întreagă de la 18 fl. în sus pe săptămână.